

Norsk Sjakkblad

Fischer-random VM
Ny sjakkpresident
Fra nett til Brett
Førsteraden

03 / 22

(Siste) ord fra redaktøren

Vi befinner oss midt i en turbulent periode for både norsk og internasjonal sjakk. Vår egen verdensmester satte juks på agendaen, som har fått konsekvenser for spillere, turneringsarrangører, og Norsk Sjakkblad!

Bare noen dager etter at Magnus trakk seg fra Sinquefield Cup i September, kom det overskrifter i norsk media om at sjakkpresidenten vår Joachim B. Nilsen innrømmet å ha jukset i nettsjakkturneringen Pro Chess League i 2016. Joachim gikk deretter av som president i Norges Sjakkforbund, og Anniken Vestby overtok stafettspinnen som vår nye president.

Sjakkbladet bærer selvfølgelig preg av at Joachim ikke lenger er medvirkende redaktør. I vårt samarbeid var det Joachim som hadde innholdsansvaret, og jeg må innrømme at med kort tid inn mot ny deadline har dette vært en påkjenning for en som er travel med mye annet! Jeg vil gjerne takke Joachim for all innsats han har lagt inn her i dette bladet, han har en arbeidsmoral som er vanskelig å matche og har virkelig stått på for å dekke alt av turneringer her i landet!

Likevel så skal årets siste utgave selvfølgelig dekke store begivenheter innen sjakk! VM i Fischer random sjakk ble avholdt på Island med dekning på NRK og med deltagelse fra de største navnene innen "vanlig" sjakk. Geir Sune Tallaksen Østmoe tar oss gjennom turneringen på side 6.

Også sjakk på litt lavere nivå er dekket grundig i denne utgaven. Vi får blant annet et innblikk i hvordan man kan ta reisen fra nettsjakk til brettssjakk av Tor-kil Vederhus, og det nye konseptet "monkaSjakk" omtales av arrangør Asbjørn Steinskog, der Norges største nettsjakkturnering avholdes mellom kjente twitch streamere. Sheila Barth Stanford har tatt tur med sine elever til Calvia og har omtalt suksessturneringen på side 16.

I denne utgavens Sjakkquiz er det Sara Marie Skaug Bjørkly som gjør sitt beste forsøk på Kristoffers spørsmål, prøv å slå henne i antall rette på side 22!

Med denne utgaven trer jeg selv også av som redaktør, og jeg gleder meg til å følge bladet videre fra lesersiden! Jeg er særlig fornøyd med å ha vært en del av å innføre det nye designet, og for å ha prioritert synligheten til kvinnelige sjakkspillere i disse fire utgavene jeg har vært en del av.

God fornøyelse!

Maud Rødsmoen

Norsk Sjakkblad

Et medlemsblad for
Norges Sjakkforbund
www.sjakk.no

Redaktør
Maud Rødsmoen

Kontakt (redaksjonen)
nsb@sjakk.no

Bidragstere
Maud Rødsmoen, Emina A. H. Handanagic,
Anniken Vestby, May-Helene Gram Franck,
Kristoffer Gresli, Asbjørn Steinskog, Geir
Sune Tallaksen Østmoe

Forside

Juleturnering på Deichman Stovner! Foto
fra Sjakk og Samfunn

Abonnement
Årsabonnement for ikke-medlemmer
koster kr 200. Ved abonnementsbestillinger,
adresseendringer mv., kontakt NSF.

Annonser
Helside: kr 5.000
Halvside: kr 3.000
Kvartside: kr 1.800

Ta kontakt med Sjakkkontoret
(nsf@sjakk.no) for flere priser.

Norges Sjakkforbund
Bentsebrugata 20, 0476 Oslo
T: 22 15 12 41
E: nsf@sjakk.no

Generalsekretær
Kristine Marie Ganz
T: 990 27 997
E: kristine@sjakk.no

President
Anniken Vestby
T: 976 85 164
E: anniken@sjakk.no

Trykk
Bodoni AS

Synspunkter som fremføres i bladet,
er ikke nødvendigvis i samsvar med
NSFs offisielle mening.

Tekst og bilder av redaksjonen
der ikke annet er oppgitt.

Innhold

- 4 Anniken Vestby: den nye sjakkpresidenten
- 6 Nakamura verdensmester i Fischersjakk
- 16 Reisebrev fra norsk delegasjon til
turnering i Calvia
- 22 Kristoffers Sjakkquiz med Sara Marie
- 24 Sjakk på Vinstra asylmottak
- 26 Jubilanter
- 28 Til minne
- 33 En amatørers reise fra nett til brett
- 36 **monkaSjakk:** Sjakkens skal vi danse
- 39 Ratingklatrerne
- 40 Grubleoppgaven

Aslak Maurstad vant Norges største nett-
sjakkturnering monkaSjakk!

36

Førsteraden

- 44 NM for ungdom 2022
- 48 Sjakkgøy
- 50 Magnus Carlsens 14. og 15. VM gull

50

Magnus Carlsen med
enda flere VM gull!

Anniken Vestby: den nye sjakkpresidenten

TEKST: Maud Rødsmoen

Etter at Joachim B. Nilsen trakk seg som sjakkpresident den 7. oktober gikk stafett-pinnen videre til Anniken Vestby.

Anniken har vært en engasjert bidragsyter i sjakkmiljøet siden 2010 da hun ble med i styret til Tromsø Sjakklubb Ungdom, der hun satt til 2018. Hun har fortsatt å engasjere seg for sjakken i Tromsø gjennom turneringsledelse, dommerrolle og i Tromsø Sjakklubbs styre. Hun har også sittet i sentralstyret til Norges sjakkforbund siden 2017, der hun nå har vært visepresident i tre år.

Anniken spilte sin første turnering selv i 2013, men har alltid vært mest opptatt av turneringsarrangering og organisering. Hun er kjent for sitt blide vesen, gode sjakkfotografier og ikke minst å reise rundt på turneringer i utlandet både som reiseleder og deltager!

Anniken har unikt mye dommererfaring med seg inn i rollen, og ble i 2019 interna-

sjonal dommer (IA: International Arbiter) i FIDE, og hun var faktisk den første i Norge til å ta oppnå denne tittelen! Hun har blant annet dømt i Eliteserien, Fagernes Chess International, og i OL i Batumi i 2018!

Anniken har også vært en fast bidragsyter til det meste av sjakkmedier i Norge, gjennom sine sjakkfotografier. Bildene brukes på Bergenssjakk, i norsk sjakkblad og i internasjonale turneringssammenhenger!

I et intervju med Sven Wisløff Nilsen i september svarte Anniken følgende på hva de beste tingene med norsk sjakk er for øyeblikket:

-Jeg synes det er veldig artig at så mange spiller og er interessert i sjakk – til og med min svigersøster i Narvik, som aldri har spilt sjakk, sitter klistra og ser på Magnus på TV!

Det er også veldig godt å se at TSKU har fått flere unge ivrige sjakkbarn, og at de samles til spillekveld en gang i mnd. Bra jobb som gjøres der.

Det tredje må være at sjakken har fått en posisjon på TV og som underholdning blant så mange! Nå kan vi samles og se sjakk i time etter time, og jeg blir aldri lei!

Den positive 52-åringen vil ihvertfall sitte som president frem til det neste valget på kongressen i sommer. Gratulerer med presidentrollen!

Nakamura verdensmester i Fischersjakk

TEKST: Geir Sune Tallaksen Østmoe

FOTO: FIDE

50 år etter at Robert Fischer vant VM-matchen mot Boris Spassky på Island, sto Reykjavik som vertskap for verdensmesterskapet i sjakkvarianten som bærer Fischers navn. Og igjen ble det en amerikaner og en russer som fikk hovedrollene, da Hikaru Nakamura gikk seirende ut av finalen mot Jan Nepomnjasjtjij.

GM Hikaru
Nakamura

FSC
R10E
AND
WORLD
FISHER-BANDWINCHESS
CHAMPIONSHIP REYKJAVIK 2022

GM Magnus
Carlsen

↑
Magnus Carlsen og Vladimir Fedosejev møttes også etter gruppespillet til ny match..

Fischersjakk ble lansert på 90-tallet av Fischer selv som en sjakkvariant der utgangsstillingen varierer for hvert parti. Dermed kan man spille sjakk etter vanlige regler, men uten å støtte seg på lange åpningsvarianter. I stedet må begge spillerne tenke selv helt fra trekk 1. I 2019 ble det første verdensmesterskapet i Fischersjakk arrangert, på Henie Onstad Kunstsenter i Bærum. Der ble Wesley So verdensmester etter å ha vunnet finalen mot Magnus Carlsen.

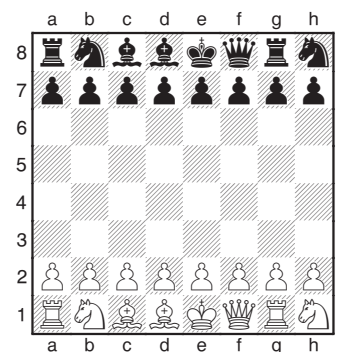
I år ble VM arrangert for andre gang, og de to finalistene fra det første VM ble invitert sammen med Jan Nepomnjashtjij og Islands høyest ratede spiller, Hjörvar Steinn Grétarsson. Ytterligere fire spillere kvalifiserte seg til mesterskapet gjennom kvalifiseringsrunder på lichess.org og chess.com: Hikaru Nakamura, Nordir-bek Abdusattorov, Vladimir Fedosejev og Matthias Blübaum.

De åtte spillerne skulle gjennom seks runder med gruppespill etterfulgt av semifinaler og finaler. Hver runde besto av to partier hurtigsjakk, der den samme utgangsstillingen ble brukt i begge partier. Alle spillerne fikk dermed spille samme stilling med både hvit og svart, noe som er rettferdig ettersom det varierer litt hvor stor hvits fordel er i de ulike utgangsstillingene.

Gruppespill

I gruppespillet ble spillerne delt i to grupper der de to beste fra hver gruppe ville gå videre til semifinalene. Carlsen havnet i gruppe med Nakamura, Fedosejev og Blübaum. Allerede i første parti fikk vi se et eksempel på hvordan det kan gå galt allerede i åpningen når man ikke kan støtte seg på kjent åpningsteori.

♔ Magnus Carlsen
♚ Vladimir Fedosejev

Dette var den første utgangsstillingen spillerne fikk utdelt. Stillingen likner ganske mye på den normale utgangsstillingen, særlig på dronningfløyen. Likevel er forskjellene tilstrekkelige til at man ikke kan bygge på konkret åpningsteori fra vanlig sjakk, og også tilstrekkelige til at

Reglene i Fischersjakk

Fischersjakk spilles etter vanlige sjakkregler, bortsett fra at utgangsstillingen er forskjellig fra parti til parti. Man trekker tilfeldig hvordan offiserene på første raden skal stilles opp, innenfor følgende kriterier:

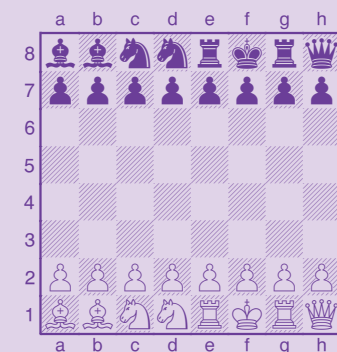
- Løperne skal stå på forskjellig farge, slik at man har en hvitfelts- og en svartfeltsløper.
- Kongen skal stå et sted mellom tårnene, slik at man kan rokere til begge sider.
- Begge spillerne skal stille opp brikkene på samme måte.

Dette gir 960 mulige utgangsstillinger (959 hvis man ekskluderer utgangsstillingen i vanlig sjakk).

Man kan rokere ved å sette kongen og tårnet på de samme feltene som i vanlig sjakk: g1(g8) og f1(f8) hvis man rokerer «kort» og c1(c8) og d1(d8) hvis man rokerer «langt». I noen tilfeller kan dette bety at den ene brikken blir stående stille. Hvis f.eks. kongen startet partiet på g1 og tårnet startet på h1, kan man rokere ved å flytte tårnet til f1. Ellers gjelder de samme restriksjonene som i vanlig sjakk:

- Kongen eller tårnet kan ikke ha flyttet på seg tidligere i partiet.
- Det kan ikke stå noen brikker mellom kongen og tårnet.
- Man kan ikke rokere hvis man står i sjakk.
- Kongen kan ikke passere et felt som motstanderen angriper.

Den beste utgangsstillingen for hvit er denne, som gir en fordel på 0.57 (sammenlignet med den ordinære utgangsstillingen som har fordelene 0.22)

Verdensmesteren i samtale med stormester Jonathan Tisdall.

så sterke spillere som Fedosejev og Nepomnjasjtsjij i hvert sitt parti ble stående til tap rett fra åpningen.

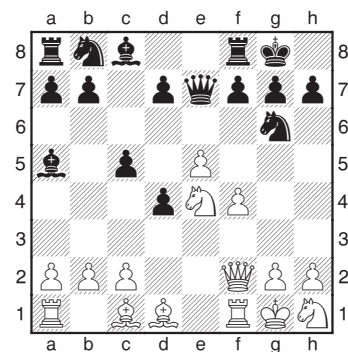
1. d4 c5 2. d5 e6 3. e4 Qd6 Svart forsøker umiddelbart å angripe hvits sentrum med dronningen. Det viser seg imidlertid raskt at dronningen blir stående utsatt der.

4. Nc3 Ng6 5. f4 Ba5 6. Qf2 Hvit lar seg ikke forstyrre av presset mot sentrumsbøndene, og ofrer bonde for å utvikle brikkene raskt.

6...exd5 7. 0-0 Akkurat som i vanlig sjakk innebærer kort rokadé at kongen settes på g1 og tårnet på f1.

7... d4 Gode råd er allerede dyre. Kanskje burde ikke svart tillatt hvit å spille e5, men også etter 7... Bxc3 8. bxc3 dxe4 9. Ng3 står hvit overlegent.

8. e5 Qe7 9. Ne4 0-0

10. Nhg3 Når man starter med en springer i hjørnet, kan det være vanskelig å finne gode felter til den i åpningen. Men ikke i dette tilfellet. Springerer er på vei til f5 og d6.

10...Bc7 11. Nf5 Qd8 12. Nfd6 Bxd6 13. Nxd6 Når hvit får en springer inn på d6 rett fra åpningen og den ikke kan jages bort, er det vanligvis et dårlig tegn for svart. Det kan man si både i vanlig sjakk og i fischersjakk!

13...Nc6 14. Be2 f6 15. Qg3 Qe7 16. Bc4+ Kh8 17. Rf3 Med en trussel som svart ikke kan parere.

17...b5 18. Bd5 fxe5 19. Qxg6 Dronningen kan ikke slås på grunn av 20.Th3+. Med offiser over vinner Carlsen enkelt.

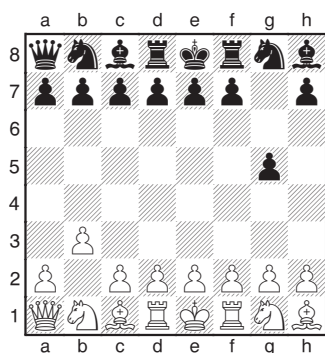
20...Rf6 20. Qe8+ Qxe8 21. Nxe8 e4 22. Nxf6 exf3 23. Ne4 c4 24. Bd2 Rb8 25. Re1

1 - 0

I svartpartiet havnet Carlsen i trøbbel, men klarte å redde remis og vant dermed matchen.

I runde 2 skapte Carlsen overskrifter ved å gjøre noe som ikke engang er mulig i vanlig sjakk: å ofre offiser i trekk 1! Han besvarte Nakamuras **1.b3** med **1...g5!?** slik at følgende stilling oppsto:

Hikaru Nakamura
Magnus Carlsen

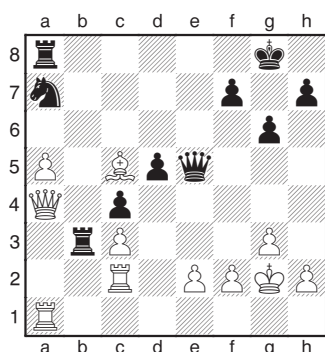

Poenget med offeret er at dronningen blir fanget etter 2.Dxh8 Sf6 3.Dg7 Tg8 4.Dh6 d6 fulgt av 5...Tg6. Nakamura spilte i stedet **2.Lb2**, og partiet endte senere remis.

½-½

I hvitpartiet fikk Carlsen opp en lovende stilling, men bukket deretter stygt:

Magnus Carlsen
Hikaru Nakamura

31. a6 Magnus hadde planlagt 31. f3 Nb5 32. a6 med gode vinstsjanser, men blandedet sammen trekkene.

31... Qe4+ og hvit mister et helt tårn på c2. Magnus holdt likevel partiet gående en stund, men stillingen sto ikke til å redde.

0 - 1

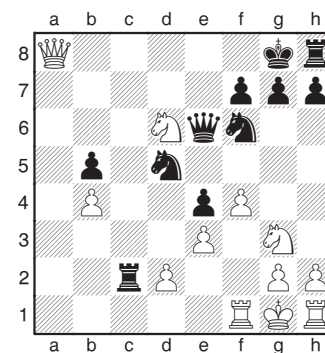
Det er sjeldent vi ser slike feil fra Carlsen,

men han slo kraftig tilbake med seier i de tre neste minimatchene, og både Carlsen og Nakamura var derfor kvalifisert til semifinalen allerede før de spilte 1-1 mot hverandre i siste runde.

I den andre gruppen var det 18 år unge Abdusattorov som stjal showet. Abdusattorov har allerede rukket å bli verdensmester i hurtigsjakk og OL-vinner med Usbekistan, og i gruppespillet liknet han en mulig vinner av Fischersjakken også da han vant de fem første matchene etter å ha avgitt kun én remis. Det ble derfor tidlig klart at han ville sikre seg den ene plassen i semifinalene mens So og Nepomnjasjtsjij måtte gjøre opp om den andre.

I det ene partiet mellom de to oppsto det en pussig situasjon da det viste seg at den regjerende verdensmesteren ikke hadde kontroll på rokaderegulene.

Nepomnjasjtsjij, Jan
So, Wesley

Nepomnjasjtsjij har nettopp spilt Da8+, og So trodde han kunne parere sjakken ved å rokere. I Fischersjakk som i vanlig sjakk er det imidlertid ikke mulig å rokere ut av en sjakk, selv om rokadén i dette tilfellet ikke ville innebære å flytte kongen, men kun å flytte tårnet fra h8 til f8. So måtte derfor gi opp partiet, da han ikke kan parere sjakken uten å gi for mye materiell.

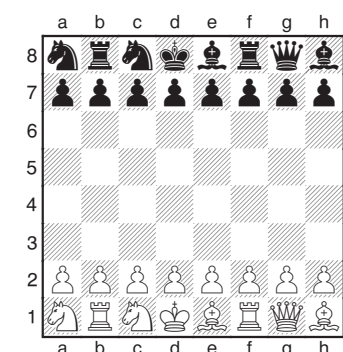
Denne seieren bidro til at Nepomnjasjtsjij til slutt kapret den siste semifinaleplassen, der han skulle opp mot Carlsen mens

Abdusattorov møtte Nakamura.

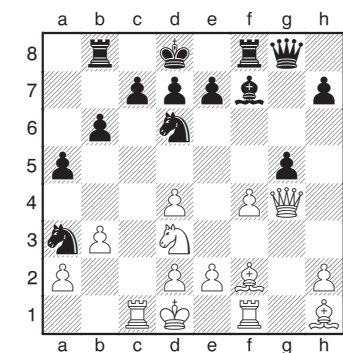
Semifinale

Semifinalene ble spilt over fire partier, og Carlsen fikk en god start da han fikk inn en kombinasjon rett fra åpningen:

Nepomnjasjtsjij, Jan
Carlsen, Magnus

1. f4 f5 2. g4 g6 3. Nab3 fxe4 4. Qxg4 Nab6 5. Nc5 Nd6 6. N1b3 Nbc4 7. c3 a5 8. Nd4 Bxd4 9. cxd4 b6 10. Nd3 g5 11. b3 Na3 12. Rc1 Bf7 13. Bf2 Bxb3+

14. axb3 Rxf4 Hvit klarer seg fint etter 14... Qxb3+ 15. Ke1 Nc2+ 16. Rxc2 Qxc2 17. Be3)

15. Qh5 Tårnet kan ikke slås på grunn av kvelermatten: 15. Nxf4 Qxb3+ 16. Ke1 Nc2+ 17. Kd1 (17. Rxc2 Qb1+ blir matt nå som springeren ikke står på d3.) 17... Ne3+ 18. Ke1 Qd1+ 19. Rxd1 Nc2# Et velkjent tema i vanlig sjakk, men vanligvis med kongen i hjørnet og ikke på e1!

15... Qxb3+ 16. Ke1 Nc2+ 17. Rxc2 17. Kd1 møtes igjen med 17...Ne3+ 18. Ke1 Qd1+

Visepresident i FIDE Jøran Aulin-Jansson var selvsagt til stede på Island under VM.

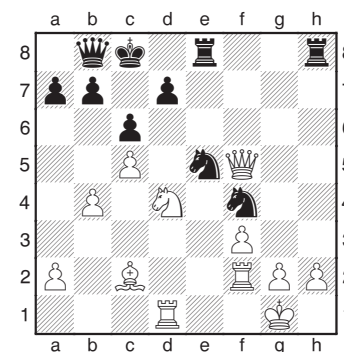
19. Rxd1 Nc2#.

17... Qxc2 18. e3 Foreløpig holder hvit partiet gående, men svart står til vinst med materiell overvekt, tryggere konge (han kan fortsatt rokere) og fribønder på dronningfløyen. Dramatikken var ikke over med dette, da Magnus senere rotet seg over i et remisluttspill - som han likevel vant.

O - 1

Dessverre var dette det eneste poenget Carlsen fikk i semifinalen, da han rotet seg bort i kompliserte stillinger i de neste partiene. I parti 2 kom det en ny ukarakteristisk bukk, og i parti 3 fikk Nepomnjasjtsjij opp et avgjørende angrep etter at Carlsen først spilte seg opp en åpningsfordel, men deretter forsynte seg for grovt av svarts kongefløybønder.

♔ **Carlsen, Magnus**
♚ **Nepomnjasjtsjij, Jan**

19...Nc4 Nå truer svart ikke bare **20...Se3**, men også **20...Sd3** med trusler mot h2. Hvits to merbønder hjelper lite når han ikke kan forsvare seg mot alle truslene.

20. Nxc6 Hvit har også trusler mot svarts konge, men de kommer akkurat for sent.

20...Ne2+ 21. Rxe2 Qxh2+ 22. Kf1 Qh1+ 23. Kf2 Rxe2+ 24. Kxe2 Qxg2+ 25. Kd3 Nb2+ 26. Kd4 bxc6 Materiellet er likt igjen, og med kongen ute på d4 er stillingen håpløs for hvit. **27. Qe5 Rh4+ 28. Be4**

og hvit ga opp før svart rakk å slå tårnet.

O - 1

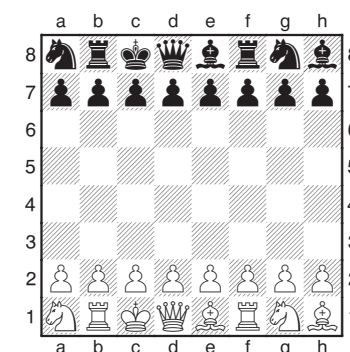
Med kniven på strupen i parti 4 fikk Carlsen igjen opp en god stilling, men fant ikke veien videre. Det ble til slutt et nytt tap, og en skuffet Carlsen måtte innse at det ble spill om tredjepllassen i stedet for VM-tittelen.

I den andre semifinalen hadde Nakamura full kontroll på Abdusattorov, og med seier i de tre første partiene ble det aldri behov for noe fjerde parti. Dermed var Nakamura klar for finalen mot Nepomnjasjtsjij.

Bronsefinale

I bronsefinalen mot Abdusattorov kunne det se ut som nedturen skulle fortsette for Carlsen da han spilte feil i sluttspillet og tapte første parti. Men han slo tilbake med tre strake seiere og sikret dermed tredjepllassen.

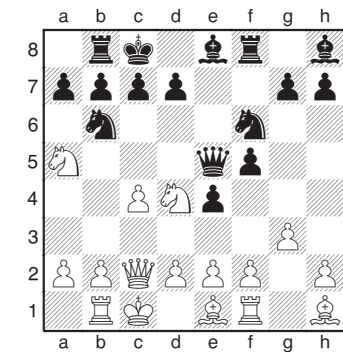
♔ **Carlsen, Magnus**
♚ **Abdusattorov, Nodirbek**

1. Nb3 Nb6 2. g3 f5 3. Na5 Et originalt åpningskonsept, selv til Fischersjakk å være. Å flytte springeren for andre gang så tidlig er uhørt i vanlig sjakk, men i denne stillingen er det ikke enkelt å jage springeren tilbake.

5... Nf6 4. c4 e5 5. Nf3 Qe7 6. Qc2 e4 7. Nd4 Qe5 Svart forsøker å gjendrive hvits åpning ved å jage springerne, men

det fungerer ikke. Det naturlige **7... g6** ser godt ut.

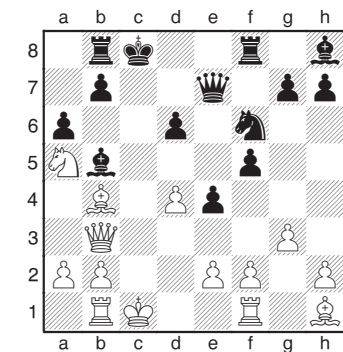
8. Nb5 a6 9. d4 Et viktig mellomtrekk. Svart blir nødt til å innrømme feilen og flytte dronningen tilbake.

9...Qe7 9... exd3 10. Na7+ Kd8 11. Qxd3 er allerede håpløst for svart. Hvit truer ikke bare **12.Sxb7+**, men en enda større trussel er **12.S5c6+!** og dronningen faller.

10. Na7+ Ved første øyekast kan det se ut som springeren har fanget seg selv på a7. Svart rekker imidlertid aldri å angripe den ettersom tårnet må stå og dekke b7.

10... Kd8 11. Qb3 d6 12. Bb4 Nc8 Svart har også innsett at springeren aldri vil falle på a7, og bytter den derfor heller av.

13. Nxc8 Kxc8 14. c5 Bb5 15. cxd6 cxd6

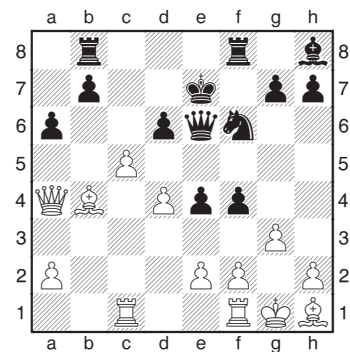
16.0-0! I dette tilfellet innebærer "kort" rokade at hvits konge flyttes helt fra c1 til g1, der den står fullstendig trygt og samtidig gir plass for hvits tårn til å inn-ta c-linjen. Dessverre for svart kan han aldri gjøre det samme, ikke bare fordi hvit dekker g8, men også fordi svart allerede har flyttet kongen tidligere i partiet.

Carlsen måtte imidlertid finne seg i at det var en annen match som fikk mesteparten av oppmerksomheten på avslutningsdagen.

16... Kd7 17. Rbc1 Qf7 18. Qa3 Qd5 19. b3 f4 Svart innleder et angrep som det aldri blir noe av. 19... Rbc8 20. Nc4 Bxc4 21. bxc4 Rxc4 22. Rxc4 Qxc4 23. Bxd6 er heller ikke morsomt for svart, men bedre enn partifortsettelsen.

20. Nc4 Bxc4 21. bxc4 Qe6 22. Qa4+ Ke7 23. c5

Nå bryter hvit gjennom. Det finnes ikke forsvar for svart.

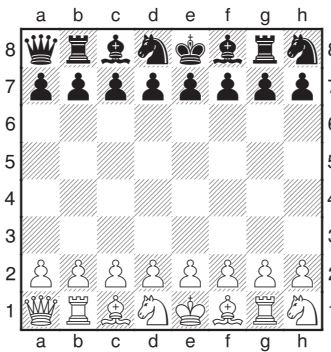
23...g5 24. cxd6+ Kf7 25. Rc5 Nd5 26. Qb3 Nxb4 27. Qxb4 Bf6 28. Rc7+ Kg8 29. d5 Qe5 30. Qxe4 Qxe4 31. Bxe4 Rf7 32. Bf5 Kf8 33. Be6 Rg7 34. Rfc1 Rd8 35. Rc8

1 - 0

Finale

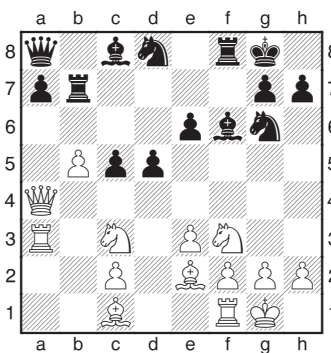
Carlsen måtte imidlertid finne seg i at det var en annen match som fikk mesteparten av oppmerksomheten på avslutningsdagen. VM-tittelen skulle avgjøres over fire partier mellom Nakamura og Nepomnjasjtsjij. Nakamura hadde nådd frem til finalen med 15 partier uten tap, og han fikk også en perfekt start på finalen med seier i første parti.

Nepomnjasjtsjij, Jan
 Nakamura, Hikaru

1. b4 b5 2. a4 bxa4 3. Qxa4 e6 4. Nc3 Ng6 5. Ng3 f5 6. e3 Be7 7. b5 0-0 8. Ra1 Med trekk som 2.a4, 7.b5 og 8.Ta1 har hvit tidlig gjort det klart at han vil legge press på svarts dronningfløy. Svart svarer med å åpne linjer på kongefløyen:

8...f4 9. Nge2 fxe3 10. dxe3 c6 11. Nd4 c5 12. Nf3 Bf6 13. Ra3 d5 14. Be2 Rb7 15.0-0

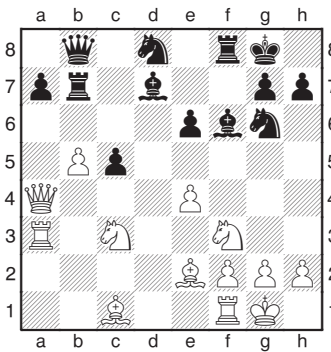

Svart har fått stille opp et imponerende bondesentrum, og stillingen kan minne om en Blumenfeld-gambit der svart vanligvis står bonde under! Samtidig kan man påpeke at svarts offiserer ikke står like godt som i en vanlig Blumenfeld, og Stockfish vurderer stillingen som lik.

15... Qb8 16. e4 d4 17. Nd1 Men dette blir for passivt. Skal hvit først bryte opp svarts sentrum med e4, må han fortsette med 17.e5 \$1 Nxe5 18. Ne4 med god kompensasjon for bonden.

sjon for bonden.

17... Bd7 18. c4 dxc3 19. Nxc3

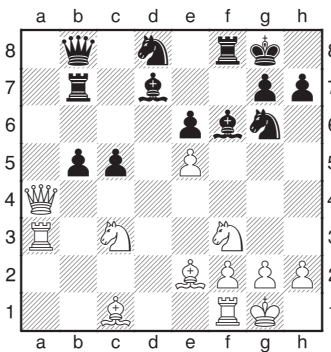

Det åpenbare trekket i stillingen, men hvit har oversett svarts sterke svar. Etter 19. Qc2 Bxb5 20. Bxb5 Rxb5 21. Nxc3 har svart vunnet en bonde, men den splittede bondestrukturen gjør at merbonden ikke er lett å utnytte.

19... a6 Også nå vinner svart en bonde, men på langt gunstigere vilkår. 20. e5 Det fantes ikke noe bedre. (20. Qxa6 går ikke på grunn av Bxc3 21. Rxc3 Ra7 og dronningen er fanget!)

20... axb5 Ikke 20... Nxe5 21. Qxa6 Nxf3+ 22. Bxf3 og nå rekker ikke svart å slå på c3 ettersom tårnet henger.

21. Bxb5 Bxb5 22. Nxb5 Nxe5 23. Nc3 Nxf3+ 24. gxf3 Rb4 25. Qa6 Be5 26. Ne4 Bxh2+ 27. Kg2 Bf4 28. Rd3 Qe5 29. Rfd1

Nå ryker enda mer materiell for hvit, men stillingen var trolig tapt uansett.

Verdensmesterskapet i Fischersjakk

1	Hikaru Nakamura	8.0
2	Jan Nepomnjasjtsjij	7.0
3	Magnus Carlsen	7.0
4	Nodirbek Abdusattorov	6.5
5	Vladimir Fedosejev	6.5
6	Wesley So	6.5
7	Matthias Blübaum	6.0
8	Hjörvar Steinn Grétarsson	6.0

29... Rxe4 30. fxe4 Bxc1 Hvit kan nå slå på d8 eller på c1, men i begge tilfeller vinner svart med 31...Dg5+. Hvit kunne trygt kastet inn håndkleet her, men fortsetter noen trekk til.

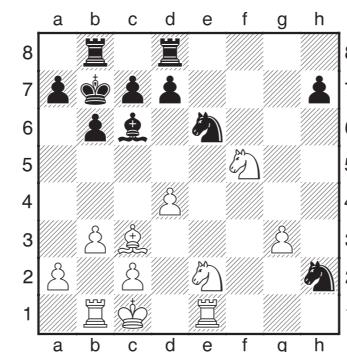
31. Rxd8 Qg5+ 32. Kf1 Rxd8 33. Qxe6+ Kh8 34. Rd5 Qh4 35. Kg2 h6 36. Rxc5 Be3 37. Rc2 Bd4 38. Qf5 Qe7 39. f4 g6

0 - 1

Nakamura sto også til vinst i sluttstillingen(!) i andre parti, men vinsten innebar å sende kongen ut på en luftetur, og uten Stockfish og med lite tid på klokka er det forståelig at han gikk for trekkjentakelse i stedet. Det kunne imidlertid kostet dyrt, da Nepomnjasjtsjij vant det tredje partiet, og etter en kort remis i fjerde parti

måtte VM-tittelen avgjøres med et Armageddon-parti. Der hadde Nepomnjasjtsjij en gyllen mulighet til å avgjøre matchen:

Nakamura, Hikaru
 Nepomnjasjtsjij, Jan

14... Qxf5 Svart kunne vunnet materiell med 14... Qh6 15. Qxg4 Rg8 og hvit må gi dronningen ettersom 16.Df5 Tbf8! vinner

enda mer materiell. Hvit kan kjempe videre med 16. Nf4 Rxg4 17. Nxc4 Qg5 18. Ne3, men svart skal gjøre mye feil for å rote dette bort med tanke på at selv remis ikke er nok for hvit.

15. Nxf5 Nxe4 16. Re1

Også etter partifortsettelsen står svart best, men Nakamura spilte best i fortsettelsen og vant til slutt partiet. Dermed var det amerikaneren som kunne ta med seg en VM-tittel hjem fra Island, 50 år etter at Fischer tok sin VM-tittel der.

1 - 0

Kombinerte ferie og sjakk: Reisebrev fra Calvia

Calvia Chess Festival ble arrangert på spanske Mallorca fra 8. til 16. oktober. Hovedarrangementet var Calvia Amateur Open, en 9-runders turnering for spillere ratet under 2350.

TEKST OG FOTO: Sheila Barth Stanford

Syv norske sjakkspillere tok turen til Mallorca i oktober for å delta i Calvia Amateur Open. Jo Myhrvold hadde hatt en turneringspause på ti år, og forrige turnering var på samme sted. Linda Fagerli Sæthren, Hemsedal SK, spilte i Calvia for tre år siden, og overtalte flere venner til å delta sammen med henne i år.

Turneringen har vært arrangert siden sjakk-OL i Calvia i 2004. Da startet rundene klokka åtte på kvelden slik at deltagerne kunne få med seg OL tidligere på dagen. Arrangørene har beholdt rundestarten. Det er unektelig uvanlig og litt utfordrende å komme til sluttspillene rundt midnatt hver dag. På den annen side har man hele dager med medreisende sjakk-enker, så man rekker sightseeing, bading og prepping med god margin før runden. Undertegnede reiseselskap, Lykke på 14 år, fikk med seg shopping i Palma, dykking, drinker, lange lunsjer og bading hver dag sammen med sjakkspillere, og så avsluttet hun med late kvelder imens vi andre satt og jobbet til langt på natt. Da har jeg bedrevet nok reklame for neste års turnering, og det er på tide å se på det som tross alt opptok de fleste av døgnet timer, nemlig sjakken.

Vi starter med avslutningen, den upopulære morgenrunden siste dag.

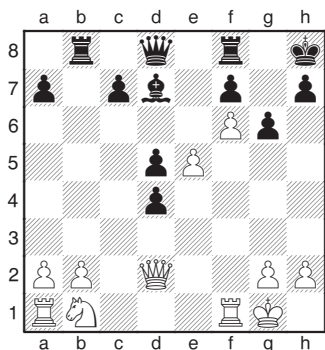
Marie Vatneødegård, Stjernen SK, presterte knallbra med 3,5 poeng, spesielt siden to av seierne var mot spillere ratet 400 og 550 over henne. Det ga 53 velfortjente ratingpoeng. Marie ble også nest beste spiller under 1550 i rating, hvilket er en stor prestasjon, hennes 1100 tatt i betraktning. Angrep er det beste forsvar, også mot sterkere motstandere.

↑ WIM Sheila Barth Stanford hadde den beste norske prestasjonen i turneringen.

♙ **Vatneødegård, Marie** (1104)
♜ **Granholt, Johan** (1509)
Runde 9, XIX Calvia Amateur Open

Kommentarer av Sheila Barth Stanford

20. Dg5! Det eneste som gir hvit en solid fordel.

Det naturlige hadde jo vært å spille 20.Dh6 som truer matt på g7. Men svart dekker seg greit med 20...Tg8 21. Tf4 g5!

20...Tg8 21. Tf4 Df8 22. Th4 h5?? Svart burde forsøkt 22...d3 23. Sd2 og det litt uventede forsvarstrekket 23...Tb4!? Om hvit skal beholde fordel, må hun finne det litt ulogiske 24.g4!!

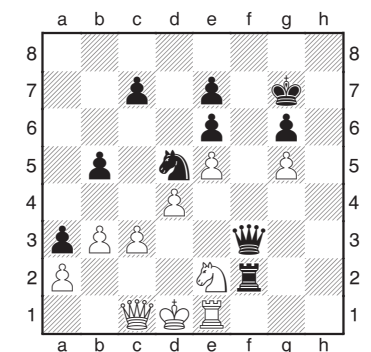
Nå fikk Marie avslutte med en fin matt i 3 trekk, med **23. Txh5+ gxh5 24.Dxh5+** og svart ga opp på grunn av 24...Dh6 25. Dxh6#

1 - 0

Vi kunne ikke unngå et par norske oppgjør, og i siste runde hadde Catherine Jørgensen, Stjernen SK, hvit mot Linda, som er en sterk angrepsspiller. Linda stod også best flere ganger i et parti der angrepet bølget frem og tilbake, men det var Catherine som fikk lov til å avslutte med matt i 3.

♙ **Fagerli Sæthren, Linda** (1161)
♜ **Jørgensen, Catherine** (1221)
Runde 9, XIX Calvia Amateur Open

Kommentarer av Sheila Barth Stanford

38...Dd3+ 39.Dd2 Sxc3+ 40.Kc1 (På 40.Sxc3 spiller svart 40...Dxd2#) **Db1#**

0 - 1

Dermed endte Catherine på 2,5 poeng, litt over forventet, men lavere enn forvent-

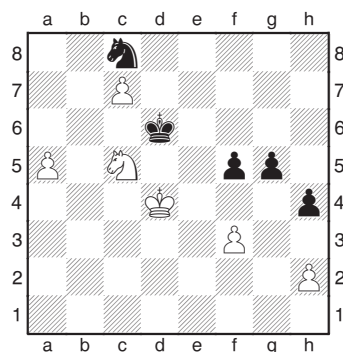

ningene. Catherine spilte ikke sjakkturneringer som barn, og tar igjen nå med et imponerende aktivitetsnivå. Med mer erfaring fungerer planene oftere og oftere.

Linda kjempet seg tilbake i flere partier, og utnyttet at motstanderne ikke gjennomskuet de giftige planene hennes. Dette sluttspillet er typisk for turneringen hennes.

♔ **Gabilondo Lapeyra, J.** (1499)
♔ **Fagerli Sæthren, Linda** (1161)
Runde 2, XIX Calvia Amateur Open

Kommentarer av Sheila Barth Stanford

38...g4! Linda har også lært seg en imponerende mengde sjakkteori som voksen, men sluttspill kan ikke bare studeres, det må erfares. I denne stillingen har Linda den nødvendige isen i magen siden det er fristende å slå hvits skumle fribonde med 38...Kxc7. Da trenger hvits springer seg inn på kongefløen med 39.Se6+ og vinner g5. Den fjerne fribonden i a-linja distraherer svart tilstrekkelig til at også hvits konge trenger inn på e5 og vinner på kongefløen.

39.fxg4 fxg4 40.Se4+ Kxc7 41.Ke3 Kc6 42.Sxg3

Hvits siste forsøk er om det er mulig å vinne med to fribønder på hver sin fløy mot springeren. **42...hxg3 43.hxg3 Se7 44.Ke4 Kc6 45.g4 Kb5 46.Ke5 Kxa5**

Linda har kontroll, og partiet endte remis etter ti trekk til.

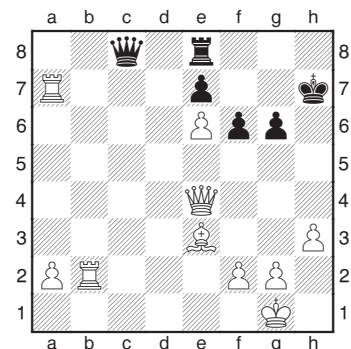
½–½

Selv hadde jeg en ganske bra turnering, og med 5,5 fikk jeg ett poeng mer enn forventet. Det er allikevel litt småbittert å falle så langt fra delt andreplass halvveis i turneringen når jeg hadde stillinger til flere poeng på de fire siste partiene. Det er jo ofte slik at man husker de sjansene man selv misset, og lettere overser at man selv har vært heldig i noen andre partier, så jeg får bare ta til etterretning at jeg må regne enda bedre i neste turnering.

I 3. runde reddet jeg, i min egen tidsnød, en viktig remis mot turneringens høyest ratede spiller, en FM fra Colombia.

♔ **Becerra, Juan David** (2296)
♔ **Barth Stanford, Sheila** (2098)
Runde 3, XIX Calvia Amateur Open

Kommentarer av Sheila Barth Stanford

Etter 3 minutters funderinger spilte hvit **32.Kh2??**

Jeg er sikker på at han så på 32.Dh4+ Kg8 33.Dh6 Dc2 og at han nok ikke fant ut det lure tårntrekket etter 34.Ld4! Tb1+ 35.Kh2 Df5. Her vinner hvit med 36.Ta5!. Både 34.Ld4 og 36.Ta5 er såkalte «eneste trekk». Jo flere slike steder der det kun finnes én god fortsettelse, jo mer kompleks er gjerne stillingen. I varianten over, så er det en fordel for hvit å ha kongen på h2 siden jeg ikke kan redde tårnet med tempo-trekket Tb1+, men kongetrekket

medfører at hvit mister litt av trøkket, og svart kan faktisk gå til motangrep med

32...Db8+! og hvits eneste måte å dekke sjakken på og samtidig spille på vinst, er **33.g3**. Etter **33...Db5** planlegger jeg å snike meg på kongelig visitt via bakdøra på f1.

Hvit fortsatte angrepet med **34.Dh4+ Kg8 35.Txe7!? Txe7 36.Dxf6**.

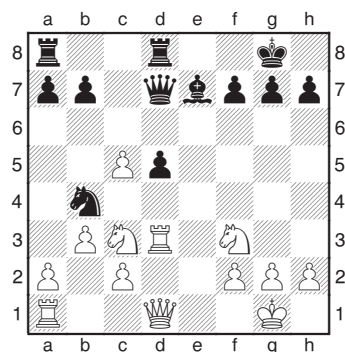
Her fant jeg den letteste måten å forenkle på, nemlig det destruktive magnettrekket **36...Txf2 37.Lxf2 Df5** hvit må bytte dronning for å unngå evig sjakk, men etter dette er det kun jeg som kan vinne. FM-en forsvarte seg greit, og partiet endte remis etter 52 trekk.

½–½

Den erfarne Johannes Melkevik, Haugaland SK, som tidligere i år slo GM Thybo fra Danmark, er ikke helt fornøyd med egen innsats i Mallorca. Han fikk allikevel inn et par upper cuts, og da jeg bad ham plukke ut ett parti, valgte han dette som viser hvor god man kan bli uten å spille over brett eller i klubb. Før runden betrodde nemlig motstanderen ham at dette var hans første turnering over brettet.

♔ **Spoor, Berke**
♔ **Melkevik, Johannes** (1948)
Runde 5, XIX Calvia Amateur Open

Kommentarer av Sheila Barth Stanford

↑
Marie Vatnødegård og Linda Fagerli Sæthren i aksjon mot WGM Monica Calzetta Ruiz.

Svart har akkurat spilt **14...Sb4**

Opp til nå har den uerfarne hvit-spilleren holdt så godt tritt at Johannes begynte å bli bekymret for hvor lenge han måtte kjempe mot en uratet motstander. Men nå hendte det som ofte skjer når det mest trening kommer fra nett-partier der man kan slurve i kalkuleringen og slippe unna med ukorrekte taktikker. Hvit spiller **15.Sxd5??**

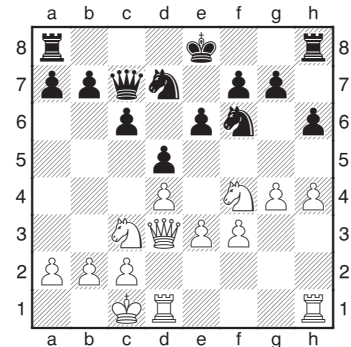
Han ser at på **15...Sxd5**, så kommer **16.c4**. Svarts hest på d5 bundet og hvit ender en solid bonde over. Den typiske overseelsen er at svart ikke trenger å følge opp slaget på d5, men kan i stedet fortsette med **15...Sxd3**, og etter **16.Sxe7+ Dxe7 17.cxd3 Dxc5**, har Johannes en ekstra kvalitet og et sluttpill som endte med seier etter 32 trekk.

1 - 0

Geir Olsen, Haugaland SK, spilte som barn og ungdom, og etter en lang pause startet han igjen i 2016. Han fikk opp gode angrep, som i det følgende partiet:

♔ **Olsen, Geir (1557)**
♚ **Skielnik, Joseph (1812)**
Runde 3, XIX Calvia Amateur Open

Kommentarer av Sheila Barth Stanford

Hvit har rokert, har aktive hester og alt er klart for å rive kongefløyen i stykker med

et bondebrudd. **13.g5! Sg8** Det er alltid trist når hesten må dra hjem igjen før leken har begynt, men om svart spiller **13...hxg5 14.hxg5 Txh1 15.Txh1** så må hesten fortsatt gå til g8, og hvits dronning bryter seg inn på h7. **14.g6 Sdf6 15.gxf7 Dxf7** Så følger en forbedring av Sf4 sin plassering **16.Sg6 Th7 17.Se5 De7** og deretter ødelegges svart rokade med **18.Dg6+**

Hvits fordel økte mer, men i trekkene før trekk 30, så lugga det i angrepet og Geir sa «her måtte jeg innse at jeg hadde rotet bort en vinnende stilling - og da motstander kom med remstilbud, hadde jeg ca. én million destruktive tanker i hodet mitt - så jeg aksepterte.»

½-½

Jo Myhrvold gjorde som sagt comeback etter ti år, og jeg synes han er litt streng mot egen innsats når heller ikke han er fornøyd med totalen. Spilling på nett holder ikke helt rusten borte når det gjelder sjakk over brettet, og det ironiske er at selv om man gjerne spiller med kortere tenketid på nettet, så kommer man ofte i tidsnød over brettet om man ikke har spilt på en stund.

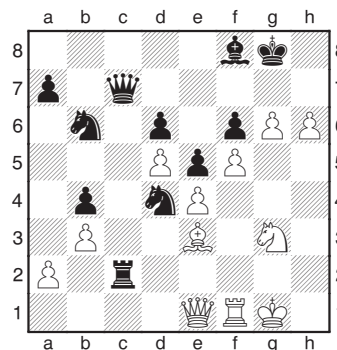
Ett element er alt det utenomsjakklike man må forholde seg til. Atmosfæren var avslappet pluss, hvilket på mange måter er bra, men du må også stenge ute mange samtaler mellom tilskuere og spillere, ikke la deg forstyrre av eldre menn med mynter i lomma og selvsagt ringte noen mobiler. Det er lett å miste troen på egne trekk om motstanderen sitter der med en optimistisk mine og ikke gir trekkene dine en respektfull nok vurdering, til tross for at Stockfish etterpå gir deg rett i at det var du som forstod stillingen best. En av de norske opplevde å måtte tilkalle dommeren for å få rett i diskusjonen om en bonde på e3 kan slå en hvit bonde en passant når den hvite bonden går fra f2 til f4.

Jeg håper Jo returnerer til brettet tidligere enn om ti år, så han kan få til flere angrep

Helnorsk oppgjør mellom Linda Fagerli Sæthren og Catherine Jørgensen i siste runde, som Jørgensen vant til slutt.

à la dette:

Dette har lenge vært en spennende stilling etter at Jo ofret offiser på h5. Nå finner han det som utrolig nok er eneste vinstrekk, nemlig **38.Sh5!!** Om svart dekker på f6 med **38...Dd8 39.Dh4 Sd7**, så vinner hvit offiser tilbake med **40.g7**, og angrepet fortsetter. Svart forsøkte i stedet å gå til motangrep med **38...Te2**, men fikk hvit en mye enklere vunnet stilling med **39.Sxf6+ Kh8 40.Dg3** Svart ga opp i trekk 53.

XIX Calvia Amateur Open, norske resultater

25	WIM Sheila Barth Stanford (2098)	5½
57	Jo Myhrvold (1977)	5
59	CM Johannes Melkevik (1948)	5
106	Geir Olsen (1557)	4
121	Marie Vatneødegård (1104)	3½
142	Catherine Jørgensen (1221)	2½
148	Linda Fagerli Sæthren (1161)	1½

Sjakkquiz

TEKST: Kristoffer Gresli

FOTO: Anniken Vestby

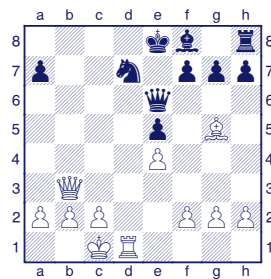
Sara Marie Skaug Bjørkly begynte med sjakk i studietida for kun 5 år siden. Hun gikk fra å følge sjakk på TV, til å bli bitt av basillen da hun så Carlsen-Karjakin på NRK, og startet med sjakk like etterpå. På de få årene har hun blitt et kjent ansikt både på Vestlandet og ellers i Norge som spiller, instruktør og sjakkdebattant.

- Jeg er heldigvis litt over ammetåka nå, men den kognitive dissonansen har ikke helt gitt seg enda, smiler Sara, før vi starter på quizen.

7 rette: Det er jeg fornøyd med. Jeg trodde jeg hadde fått flere feil enn tre, så det var nesten litt overraskende. Men, selvsagt er det veldig irriterende å ikke huske Paul Morphy, spesielt når jeg huska hertugen! Det hadde jeg klart på en god dag. Men alt i alt kjempefornøyd!

Prøv deg selv!

1. Nå har nylig NM i Fischersjakk blitt spilt, hva heter norgesmesteren?
2. Apropos NM: Landsturneringen skulle vært i Bergen i fjor sommer, men ble avlyst grunnet COVID. Når var sist gang Landsturneringen ble avholdt i Bergen?
3. Nå går vi fra NM til VM: hva het den tredje verdensmesteren i sjakk?
4. Russland har dominert sjakken i lang tid, men nå spiller alle derfra med FIDE-flagg. Hvilket land (foruten Russland) har flest spillere på topp 100 i verden i dag?
5. Og apropos Russland ble kandidatturneringen for kvinner endret slik at ingen Ukrainere eller russere skulle møte hverandre, men hvem er regjerende verdensmester for kvinner?
6. Hva heter den russiske stormesteren som byttet til Norge i vår, slik at vi nå har 18 stormestere som spiller med norsk flagg?
7. Eliteserien starter nå i november, hvilke to lag rykket opp til årets eliteserie?
8. Finner du sorts matt i to trekk?

9. Hva heter mattbildet som nå er laget i stillingen over?
10. Hvem spilte partiet?

Fasit finner du på side 40.

1. Nå har nylig NM i Fischersjakk blitt spilt, hva heter norgesmesteren?

Jeg har ikke engang fått med meg at det var Norgesmesterskap i fischersjakk! Det naturlige ville jo vært å tippe Atle Grønn, men det ringer en bjelle med at det var i Drammen. Stemmer det? Jeg vil gjette Geir Sune Tallaksen Østmoe.

2. Apropos NM: Landsturneringen skulle vært i Bergen i fjor sommer, men ble avlyst grunnet COVID. Når var sist gang Landsturneringen ble avholdt i Bergen?

Det vet jeg. Det var 2009!

3. Nå går vi fra NM til VM: hva het den tredje verdensmesteren i sjakk?

Huff, jeg har jo lest Sjakkgeniene, men jeg husker ingen ting av den! Jeg vet ikke når de forskjellige satt, engang. Hmmm...den første var jo på slutten av 1800-tallet, og så kom det en som satt kjempelenge. Så den tredje må ha vært Capablanca?! Jeg sier Capablanca!

4. Russland har dominert sjakken i lang tid, men nå spiller alle derfra med FIDE-flagg. Hvilket land (foruten Russland) har flest spillere på topp 100 i verden i dag?

Hmm. Jeg kan jo nesten ingen under topp 20, jo! Kanskje jeg kan gjette India? De har fryktelig mange gode, unge spillere. Jeg føler det burde være India...men hvilke andre land kan det eventuelt være? USA? Det kan det jo være, alle melder jo overgang dit? De andre er jo små i denne sammenhengen, selv Kina. Men jeg tror jeg må gå for magefølelsen min og si India.

5. Og apropos Russland ble kandidatturneringen for kvinner endret slik at ingen Ukrainere eller russere skulle møte hverandre, men hvem er regjerende verdensmester for kvinner?

Det er hun kinesiske! Uff, hva heter hun igjen? Ju Wenjun!

6. Hva heter den russiske stormesteren som byttet til Norge i vår, slik at vi nå har 18 stormestere som spiller med norsk flagg?

Det vet jeg også. Evgeny Romanov.

7. Eliteserien starter nå i november, hvilke to lag rykket opp til årets eliteserie?

Det kan jeg! Det var Hell og...hmm? OSS! Nei, vent, nå blir jeg usikker igjen. De rykket ikke ned, eller jo, eller nei? Jo! Det er Hell og OSS.

8. Finner du hvits matt i to trekk?

Det ser veldig kjent ut. Er det Operapartiet? Matten er i hvert fall 1. Db8+ Sxb8 og 2. Td8#!

9. Hva heter mattbildet som nå er laget i stillingen over?

Huff, jeg aner jo ikke hva det heter. Jeg husker jo ikke sånt. Jeg kan jo bare kvelermatten! Jeg husker bare hva partiet heter Operapartiet, så jeg får vel gjette Operamatten?

10. Hvem spilte partiet?

Å, herregud, det var det, da. Det burde jeg jo huske, det har jeg undervist i til og med! Det er to ikke så kjente folk, tror jeg. Det er en eller annen rar greie der. En Hertug ellerno? Jeg tenker Paul Wesley i hodet, men det er jo en skuespiller. Huff, jeg kommer ikke på noen ting og sier pass!

TEKST OG FOTO: May-Helene Gram Franck

På et gårdstun i idylliske omgivelser på Vinstra ligger det noen hus og brakker. Dette er Vinstra asylmottak. Her sitter det et mangfold av mennesker med forskjellig bakgrunn og venter på å få innpass i Norge. De venter og venter og venter. Noen har vært der så lenge som 20 år.

Vaktmester Alex Mannaart er initiativtaker bak sjakken på mottaket og holder i aktiviteten. Han har selv spilt sjakk i bare to år sammen med svigersønnen sin, men har på den korte tiden blitt en habil sjakkspiller som alle beboerne prøver å slå.

Hver onsdag kl 13 møtes en gjeng for å spille sjakk.

– Folk kommer og går. Det er rolig stemning. Folk prater litt med hverandre, men mange sitter i full konsentrasjon over brettet. Det er jo det som er så fint, man trenger ikke forstå hverandre muntlig – man møtes over brettet.

Onsdagens sjakkspilling går sin vante gang. Ord og strofer på forskjellige språk flyr rundt i rommet. Det er ikke alle som forstår alt som blir sagt, men det er heller ikke nødvendig. Selv spiller jeg et parti mot en eldre herremann som verken kan norsk eller engelsk. Tross dette deler vi en opplevelse over brettet, hvor vi begge forstår hverandre.

Etter en stund roper Alex: – Ser du? Språk har ingenting å si!

Og det har Alex rett i, språk har ingenting å si. Sjakk er et verdensspråk og det her helt tydelig at på Vinstra asylmottak ser man at det eldgamle spillet sine røtter strekker seg over hele verden.

På spørsmål om hvorfor sjakk er så populært svarer daglig leder Else-Marit Tørmo: – Det er liksom noe de har med seg hjemmefra. Det er ikke typisk norsk å spille sjakk, alle spiller sjakk.

Videre forteller hun at sjakken er et tilbud som treffer veldig godt, og da særlig de mannlige beboerne. – Det er bare menn som kommer, men de pleier vanligvis ikke å møte opp på organiserte ting, så sjakken klarer å treffe noe der.

Sjakken på onsdagene har blitt en fast møteplass for mange, og det har utviklet seg til noe mer en bare sjakk. Alex forteller at sjakken har oppmuntret til andre spill også: – Etter at vi begynte med faste sjakkmøter har folk også begynt å spille andre ting slik som Damm og egne varianter av brettspill de har med seg hjemmefra.

Onsdager forsetter å være den faste sjakkdagen. En fast dag i uken der beboeren vet at det skjer noe. For i en hverdag som består av venting er det fint å ha noe konkret å se frem til.

Hva gjør du når du livet ditt går ut på å vente?

– Jo, du spiller sjakk!

90 år

- 2.12. **Ferenc Seres**
Nordstrand Sjakklubb

85 år

- 23.12. **Håkon Askeland**
Norges Sjakkforbund
- 10.3. **Kjell Johansen**
Fredriksstad Schackselskap
- 28.4. **Karl W. Strand**
Kristiansund SK

80 år

- 7.12. **Jens Christian Jacobsen**
Larvik Sjakklubb
- 19.12. **Peter Bohmann**
Tønsberg Schackklubb
- 17.1. **Vidar Taksrud**
Konnerud Tempo sjakklubb
- 22.1. **Roar Skybakmoen**
Våler Sjakklubb
- 3.2. **Tormod Rangøy**
Fredriksstad Schackselskap
- 14.2. **Jan Svenske**
Kirkenes SK
- 25.3. **Asbjørn Syslak**
NSSF
- 2.4. **Bernt Nordby**
Fredriksstad Schackselskap
- 22.4. **Knut Sjäväg**
Elverum Sjakklubb
- 24.4. **Geir Evan Boye Jensen**
NSSF

75 år

- 4.1. **Kjell S Thoreby**
Sarpsborg SK
- 7.1. **Camillo Mordt**
Fredriksstad Schackselskap
- 18.1. **Helmer Nilsen**
Konnerud Tempo sjakklubb
- 21.1. **Willy Olav Fengsrud**
Våler Sjakklubb
- 28.1. **Eli Marit Ødegaard**
Kristiansund SK
- 15.2. **Håvard Sandum**
Hønefoss Sjakklubb
- 4.3. **Ernst Håkon Jahr**
Asker Schackklubb

- 10.4. **Børge Haugvik**
Trondheim Sjakkforening
- 27.4. **Olav Drabløs**
Caissa SK

70 år

- 4.12. **Øyvind Endeberg**
Svene Sjakklubb
- 6.12. **Geir Nesheim**
Schakklubben av 1911
- 1.1. **Tom Steinskog**
Sandnes SK
- 2.2. **Harald Fuglseth**
Løperen SK
- 21.3. **Pål Kristiansen**
OSS
- 20.4. **Ole Christian Tunheim**
Hønefoss Sjakklubb
- 20.4. **Svein Grundstad**
Mosjøen Sjakk klubb

60 år

- 15.12. **Per Ødegaard**
Asker Schackklubb
- 15.12. **Odd H Birkestrand**
Masfjorden SK
- 17.12. **Harald Hageland**
SK Kampen
- 10.1. **Espen Backe**
Holmestrand SK
- 24.1. **Bernt Olav Markussen**
Bodø Sjakklag
- 9.2. **Kjell Sjøbrend**
Mosjøen Sjakk klubb
- 11.2. **Jan Vidar Vestly**
Sandnes SK
- 21.2. **Torge Ugland**
Nordstrand Sjakklubb
- 25.2. **Vladimir Shabalin**
Sortland Sjakklubb
- 28.2. **Torbjørn Sundquist**
Mosjøen Sjakk klubb
- 28.2. **Kjetil Hefte**
Konnerud Tempo sjakklubb
- 8.3. **Tore Brekke**
SK 96
- 13.3. **Pål Nordquelle**
Nordstrand Sjakklubb
- 28.3. **Morten Wilhelmsen**
Schakklubben av 1911

↑
Tidligere generalsekretær Geir Nesheim, nåværende leder i FIDE Social Commission fyller 70 år den 6. desember, Norsk Sjakklubb gratulerer!

↑
Ildsjel Pål Nordquelle, her i arrangørrolle under Oslo Chess Festival, fyller 60 år den 13. mars!
FOTO: Anniken Vestby

- 1.4. **Guro Helen Midtlund Nordby**
Hamar SS
- 14.4. **Per Versland**
Norges Sjakkforbund
- 21.4. **Lars Th. Monsen**
Nordstrand Sjakklubb

50 år

- 9.12. **Knut Einar Haave**
Døves Sjakklforening
- 11.12. **Sigurd Rushfeldt**
Tromsø SK
- 16.12. **Terje U. Engebretsen**
Fredriksstad Schackselskap
- 22.12. **Ole Ingarth Karlsen**
Gjøvik Sjakklubb
- 28.12. **Fredrik Rekkedal**
Lillestrøm SK
- 31.12. **Ivar Areklett**
Haugaland Sjakklubb
- 10.1. **Sveinung Møller**
Kristiansand SK
- 15.1. **Øystein Strat**
Bærum Schackselskap
- 16.1. **Nina Frisnes Øyan**
NSSF
- 18.1. **Svein Atle Hus**
Haukås SK
- 25.1. **Lars Kvell**
Nordstrand Sjakklubb
- 27.1. **Velimir Sokac**
Elverum Sjakklubb
- 5.2. **Terje Jørgensen**
Drammens Schackklub
- 7.2. **Håvard Tinnereim**
Offerspill Sjakklubb
- 7.2. **David Imhof**
Sandnes SK
- 8.2. **Øystein R. Andersen**
SK Stjernen
- 18.2. **Rune Wolhardt Utne Kvale**
Haugaland Sjakklubb
- 21.2. **Roger Sætre**
Haukås SK
- 2.3. **Harald Engebretsen**
Sarpsborg SK
- 4.3. **Tommy Nilsen**
Sarpsborg SK
- 9.3. **Kyrre Ødegaard**
Offerspill Sjakklubb
- 10.3. **Cato Saksgård**
Halden Sjakklubb
- 15.3. **Geir Arne Raastad**
Caissa SK
- 16.3. **Hrvoje Gulin**
Sotra Sjakklubb
- 17.3. **Espen Larsen**
Offerspill Sjakklubb
- 21.3. **Idar Ekkje**
Follo Sjakklforening
- 22.3. **Ole-Jakob Rosenvold**
Offerspill Sjakklubb
- 30.3. **Tormod Ingul**
SMPOAÅ
- 4.4. **Jens W. Lindstad**
Hamar SS
- 11.4. **Øyvind Bentsen**
Sarpsborg SK
- 13.4. **Åge Mikael Strand**
Norges Sjakkforbund
- 20.4. **Gaute Salthe**
Offerspill Sjakklubb
- 21.4. **Tore Sand**
Nordstrand Sjakklubb
- 23.4. **Jørn Anker Helgestad**
SK Stjernen
- 28.4. **Børge Barlindhaug**
Offerspill Sjakklubb
- 30.4. **Jan Pihl**
Offerspill Sjakklubb

Til minne Erling Kristiansen

TEKST: Leif Øgaard

FOTO: Norgesmesterveggen til Oslo Schackselskap

Erling Kristiansen døde sist tirsdag, 27/9, 85 år gammel. Det er et stort slag for alle hans venner og blir et stort savn for Oslo Schackselskap.

Erling vokste opp i Vardø, men flyttet senere til Vestfold, og gikk på gymnas der. Han ble sjakkspiller sent i tenårene, men klarte likevel å nå et nasjonalt toppnivå.

Han ble medlem av Oslo Schackselskap (OSS) i 1957, etter en gjestevisitt under militærtjenesten året før. I studietiden på Blindern hadde han sin daglige gange i klubben, og ble en del av 60-talls-generasjonen i Selskapet, som dominerte norsk sjakk i et par tiår. Han deltok i tre sjakk-OL.

Hans store år var 1972, da han først vant NM i hurtigsjakk, deretter det åpne NM og så landsturneringen på Røros, hvoretter han forsvarte førstebordet for Norge i sjakk-OL i Skopje med en solid IM-norm. Den gang var det langt færre IM'er i verden enn det er stormestre i dag.

Hans analyseøvelser med dr. Storm Herseth var legendariske. Det er åpenbart gått en betydelig pedagog tapt i ham. Han hadde midt på 60-tallet et kurs for unge medlemmer med utgangspunkt i Nimzowitsch' "Mein System", hvor grunnleggende prinsipper ble forklart. I årene etter hadde OSS det meste av junioreliten i Norge.

Erling, eller "Kristian", som var kallenavnet, kombinerte en sunn sjakkforståelse med et utpreget taktisk blikk. Han var også en av dem som forsto at sjakk er et fag, hvor man må skaffe seg ferdigheter

og kunnskaper. I dag er jo det en selvfølge, men det var det ikke på samme måte før 1970.

Erling var en storscorer på klubblaget når han trakk i trøya. Han har vunnet et stort antall nasjonale lagmesterskap med og for sin klubb. Hvis det ikke kolliderte med familiebegivenheter, stilte han alltid villig opp. Han var ikke selvhøytidelig, og har like gjerne stilt på lavere lag som på førstelaget. Klubbens interesser gikk foran.

Erling Kristiansen satt i ledelsen i Pensjonstrygden for sjømenn i sitt yrkesaktive liv, og han bidro til at flere sjakkspillere fikk sommerjobb, eller til og med sitt faste virke i Pensjonstrygden, som på 70- og 80-tallet hadde Norges desidert sterkeste bedriftslag.

Pensjonsfaglig var han en ressurs, som hadde en stor del av æren for at Sjømannstrygden knapt hadde feilutbetalinger, og han ble trukket inn i nasjonalt utredningsarbeid. Han deltok blant annet i arbeidet med Samordningsutvalgets utredning av 1995, som var standardverket på et komplisert fagfelt.

Erling har vært styremedlem, medlem av styret i Johs. G. Heftyes fond og fast foredragsholder på Schackselskaps medlemsmøter, hvor han øste av sine sjakkhistoriske kunnskaper. Hans administrative innsats var særlig knyttet til Rådet, hvor han har vært viseordfører og ordfører, og i årevis inviterte til store sammenkomster. Han ble utnevnt til æresmedlem av Oslo Schackselskap i

2009 og er tildelt Norges Sjakkforbunds gullmerke. Han var kjent som en allviter innen sjakk og holdt en mengde interessante foredrag på klubbkveldene.

Erlings sjakklige stil kan karakteriseres som energisk posisjonsstil, som ofte var krydret med et kombinatorisk element. Han var i sine velmaktsdager alltid en ubehagelig motstander. For det første brukte han gjerne ikke mer enn en halvtime på partiet. For det andre virket det alltid som om han hadde sett noe, slik at man fikk en ubehagelig følelse at nå var man på vei inn i hans planlagte felle. Når Erling sto bra i uhyttidlige parter kunne han ofte begynne å nynne på en strofe. Aller verst var det når han nynnnet på en salme, da visste man at enden var nær.

Kristian som han oftest kaltes av venner holdt et juniorkurs på 60-tallet. Det var vel alt man fikk før, men vi lærte mye av han da. Fikk da vite at springerne som regel sto dårlig på b3, g3 og for svart b6, g6 og det var en regel jeg tok med meg. Han var også sammen med Knut Bøckman sekundant for i Junior-VM i 69. Han var da ment som analysehjelp ved hengepartier. Men han var alltid en interessant og hyggelig samtalepartner, som nå sist, da han deltok på klubbens lag i Senior-VM i 2020. I seniortiden deltok han flere ganger på norske lag i internasjonale mesterskap. Han oppnådde en bronsemedalje i Senior-EM på lag med Svein Johannesen, Ragnar Hoen og Per Ofstad.

I OL i Skopje i 1972 satt Erling på Norges første bord og gjorde en sterk

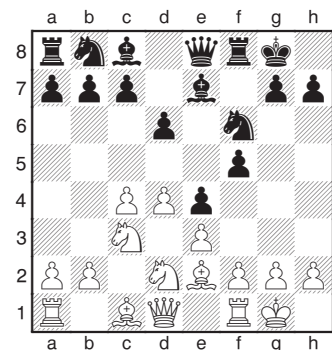
prestasjon med 60 % score. Her valser han ned Skottlands kjendis den gangen, David Levy. Han var IM og edb-ekspert (som det het den gang). I 1968 veddet han på at ingen sjakk-datamaskin ville slå han innen 10 år, og det fikk han rett i. Men mot Kristian ble han for lett, altfor lett!

♔ Kristiansen, Erling
♚ Levy, David

Kommentarer av Leif Øgaard

1.c4 e5 2.Sc3 d6 3.Sf3 f5 4.d4 e4 5.Sd2 Sf6 6.e3 Hvit har to flotte sentrumsbønder, men svart e4-bonde snevrer inn hvits stilling på kongefløyen. Hva er mest verd? Kristians spill her er instruktivt!

6...Le7 7.Le2 O-O 8.O-O De8?!

Et naturlig trekk for å bringe drongen til kongefløyen og felt g6, men bedre var å ta opp kampen i sentrum med: 8...c5! 9.dxc5 dxc5 10.b3 Sc6 11.Lb2 Le6 12.f3 exf3 13.Sxf3 med like sjanser.

9.b4! g5? Dette blir en avgjørende svekkelse i diagonalen a1-h8. 9...Kh8 10.Lb2 Dg6 11.f3 c6 12.d5 exf3 13.Lxf3 cxd5 14.Sxd5 Sxd5 15.cxd5 Sd7 og svart greier seg.

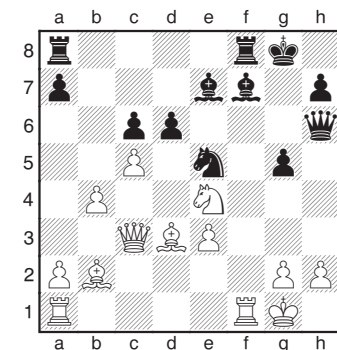
10.Lb2 Dg6 11.Dc2 Le6 12.d5!

Åpner diagonalen hvilket blir avgjørende.

12...Lf7 13.f3! c6 13...exf3 14.Sxf3 Sg4 15.Sd1 Lf6 16.Sd4 og svarts stilling kollapser.

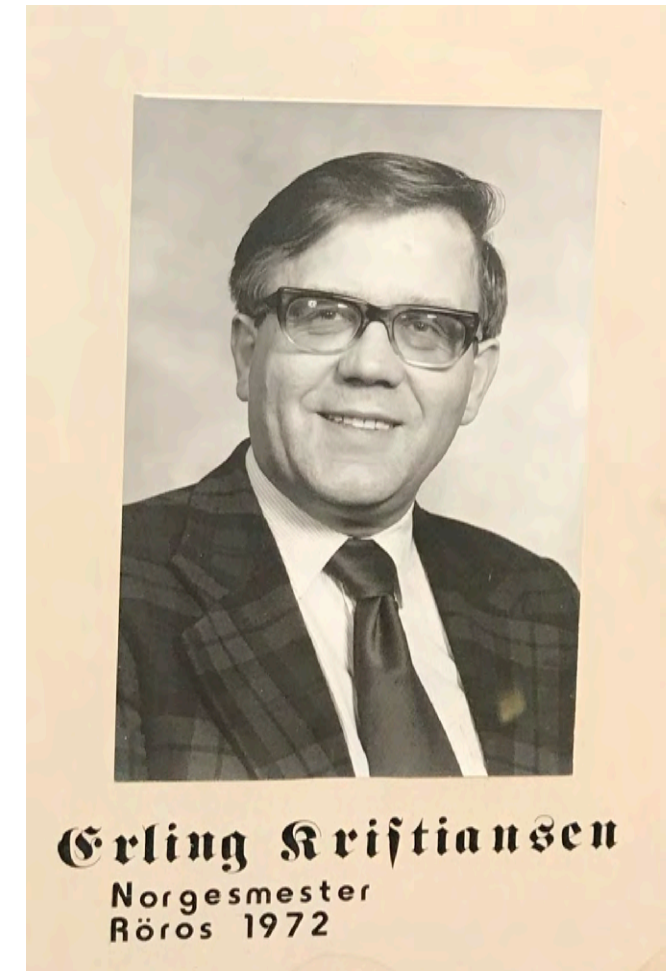
14.fxe4 fxe4 15.Sdxe4 Sxe4 16.Sxe4 Sd7 for å besvare Dc3 med Se5.

17.dxc6 bxc6 18.Ld3 Dh6 19.Dc3 Se5 20.c5!

20...g4 21.cxd6

1 - 0

Til minne

Alf Roger Andersen

TEKST: Hans Olav Lahlum

I sjakkmiljøet, som i mange andre miljøer innenfor sport og kultur, er det ofte vanskelig å huske eksakt når man møtte et annet menneske for første gang. Den to år eldre Alf Roger Andersen fra Alta var for meg en slik sjakkvenn, som liksom bare alltid hadde vært der og alltid skulle være der. Jeg er ute av stand til å si når og hvor jeg først traff Alf. Jeg husker at vi snakket sammen under Ungdoms-NM i Fyllingsdalen i 1991, og at han da gjorde et engasjert forsøk på å oppklare for meg hva som hadde skjedd i et særdeles turbulent remisparti han spilte mot en av Norges aller beste juniorer. Kombinasjonen av den uforsonlige kampsjakken og den glade vennligheten utenfor brettet

var der fra første stund.

Alf vokste opp som den klart yngste i en søskenflokk på fire, i en familie uten noen sjakktradisjoner. Noen barnestjerne ble han da heller ikke. Det var i midten av tenårene at sjakken overtok fotballens tidligere posisjon som hans største sportslidenskap. De første årene på 1980-tallet var han en av de lovende og underratede «distriktsjuniorerne», som spilte seg opp mot mestergransen på 2000 i rating til tross for et begrenset utvalg av turneringer, trenere og sterke motstandere i hjemfylket. Han beholdt alltid dialekten og identiteten fra Finnmark, men hadde på grunn av skole og jobb base på det sentrale Øst-

landet da han fylte 20 i 1991. Gjennom hele 1990-tallet var han en trofast deltaker i ulike sjakkturneringer her. Som mangeårig student på Universitetet i Oslo fant han naturlig sitt nye sjakklige hjem i Akademisk Sjakklubb. Spillestyrken stabiliserte seg på et solid mesternivå over 2100, selv om spillestilen egentlig var alt annet enn solid. Alf ble aldri noen stor åpningsteoretiker eller slepen sluttspilltekniker, men spilte som 30-åring i 2001 fortsatt ambisiøs angrepssjakk og havnet fortsatt ofte i ville tidsnødsdueller. Han hadde et betydelig potensial for å vinne partier mot høyere ratede motstandere, og kompenserte dermed for at han også gikk på en del tap.

Ved inngangen til 2000-tallet var Alf en livsglad student og ungar som jobbet deltid i postverket og spilte sjakk i lokale, nasjonale eller internasjonale turneringer når han hadde ledige helger og ferieuker. På en busstur til en internasjonal sjakkturnering i Praha sommeren 2001 møtte han plutselig den store kjærligheten, i form av den sju år yngre kvinnelandslags-spilleren Ellen Hagesæther fra Karmøy. Historien om Alf og Ellen ble gjennom 21 år senere historien om to mennesker som kom fra ulike deler av landet, jobbet med ulike ting og fremsto som ulike personligheter, men likevel trivdes bedre i hverandres selskap enn med noen andre i verden. Sin interesse for sjakk, reiser og sosialt samvær kombinerte de ved å spille sjakkturneringer i ulike land. Alf hadde ingen barn selv, men holdt jevnlig kontakt med sine søstre i Finnmark og var en snill onkel for barna deres.

Alf fullførte få år senere sin mastergrad i samfunnsøkonomi ved Universitetet i Oslo. Han var glad i å undervise og tenkte mye på å bli lærer, men trivdes så godt med kollegene i postvesenet at han fortsatte i jobben der. Da han fylte 40 i 2011 var sjakken hans største lidenskap på fritiden, men han hadde også mange venner blant andre Liverpool-tilhengere i fotballens verden. Han spilte lagsjakk i eliteserien for Akademisk, og var i individuelle turneringer en sterk mesterspiller med et ratingtall rundt 2200. Noen år senere fikk han det som 47-åring plutselig til å løsrive seg med sin optimistiske angrepssjakk. I mesterklassen under NM 2018 hadde han fem seire og fire remiser på ni runder, og kom på en sterk andreplass som kvalifiserte ham for neste års eliteklasse. Alf var enda mer glad og inspirert enn vanlig de neste månedene, og var ofte å se på den nystartede sjakkpuben Good Knight i Oslo. Den var med sin kombinasjon av sjakk og sosialt samvær et møtested helt etter Alfs hjerte, og han stilte gjerne opp som instruktør for nye sjakkspillere der. Fremgangen i hans egne

partier fortsatte, og ratingtallet begynte å nærme seg 2300. Resultatene falt noe tilbake igjen i 2019. Den sene debuten i eliteklassen ble en inspirerende opplevelse, men endte med fire uavgjorte og fire tap på åtte spilte partier. Alf skyldte aldri på noe annet enn egne feilvurderinger når han tapte sjakkpartier, men følte seg ikke opplagt og hadde skuffende sjakkresultater den høsten.

Våren 2020 fikk Alf en alvorlig kreftdiagnose. At pandemien gjorde det svært vanskelig å få spilt sjakkturneringer gjorde det nesten halvannet året enda tyngre. Alf forble en ukuelig optimist også i møte med en tidvis både smertefull og utmattende kreftbehandling. Høsten 2021 hadde han ikke fått spilt turneringspartier på halvannet år, og hadde gitt beskjed om at han på grunn av pågående cellegiftbehandling ikke kunne spille de første kampene. Han møtte likevel opp for å se Ellen og de andre lagkameratene spille i den første runden, og nevnte at han følte seg frisk nok til å kunne spille hvis noen av de andre ble forhindret dagen etter. En av lagkameratene tilbød ham spontant sin plass på laget i runde to. Alf takket ja til tilbudet, flyttet b-bonden i første trekk – og vant partiet sitt i flott angrepsstil. I tre senere lagkamper så man likevel at han var preget av sykdommen. Alf spilte opp flere gode stillinger, men slet med konsentrasjonen og kreftene i andre halvdel av partiene.

Jeg kan altså ikke huske når jeg første gang møtte Alf, men desto tydeligere husker jeg da det siste måltidet og den siste samtalen med ham. Datoen var 6. mars 2022. Alf hadde ikke spilt den dagen, men ville gjerne være med oss lagkameratene ut på middag etterpå. Han hadde tatt med et sjakkbrett og krevde å få se alle partiene fra dagens lagkamp. Det ble en rar og hyggelig kveld. Vi visste at Alf var alvorlig syk og uroet oss for hvordan det gikk med ham, men ville ikke ta opp temaet når han ikke gjorde det selv. Alf ville heller ha en munter kveld og snakke om sjakk. På vei ut sa han kort at situasjonen med helsen

var alvorlig, men at han skulle prøve en eksperimentell ny behandlingsmåte og at han håpet å kunne spille sommerens NM. Slik ble det ikke: Alf og Ellen reiste til Kongsvinger for å spille Sjakk-NM i juli, men måtte like før start erkjenne at helsesituasjonen hans ikke tillot det. I august oppsto det komplikasjoner som gjorde at han måtte legges inn på sykehus. Han fulgte i våkne øyeblikk der ivrig med på resultatene både i sjakk og fotball, og håpet i det lengste på helsemessig forbedring. Det kom i stedet en ny og kritisk forverring. Lørdag morgen 3. september 2022 sovnet han stille inn med de aller nærmeste rundt seg, 51 år gammel.

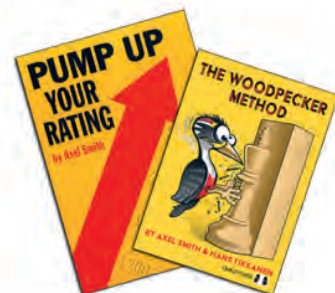
På vei inn til minnesamværet på hans stamsted Good Knights fredag 9. september, tenkte jeg på at Alf var en av de ganske få som jeg gjennom mer enn 30 års bekjentskap i sjakkmiljøet visst aldri noen gang hadde vært irritert på verken som medspiller, motspiller eller turneringsleder. Alf hadde hva jeg vet aldri en regelkonflikt av noe slag, på tross av sine utallige dramatiske partier og tidsnødsdueller. Han var en gjennomført sportslig spiller under partiene og et gjennomført snilt og vennlig menneske mellom dem. Kort sagt var han et av de få menneskene som det var nesten umulig ikke å like. På minnesamværet viste det seg raskt at det inntrykket ikke bare ble delt av de mange andre sjakkspillere, men at det også ble delt av hans familie så vel som av arbeidskolleger og fotballvenner. Det er trist å tenke på at han så alt for tidlig er borte for alltid, men samtidig fint å vite at han vil bli husket som et godt menneske så lenge noen av oss som møtte ham er i live.

Sent ute med julegavene? Vi har et bredt tilbud!

Privatundervisning med våre stormestre

Bøker for spillere på alle nivåer

Kveldskurs på The Good Knight i Oslo

Besøk oss midt i Oslo sentrum
eller kjøp på www.sjakkhuset.no
Vi har gavekort!

Stort utvalg av sjakkbrett og sjakkbrikker

Onlinetrening på sjakktrening.no

Klokker i alle priskategorier

 Sjakkhuset
Alt i sjakk. Alltid sjakk.

www.sjakkhuset.no | Badstugata 9, Oslo

En amatørers reise fra nett til brett

TEKST OG FOTO: Torkil Vederhus

Jeg var nok rundt ti år første gangen jeg ble spurt om å prøve meg en sjakkturnering. Min onkel, Alf Vederhus, var pådriver. Drømmen var et lite familielag bestående av mine fettere Jo og Håvard, og meg og min søster. Svaret fra meg ble kontant nei. Så mens Jo tok andreplass i sin aldersklasse i NM, og Håvard slo Magnus Carlsen, brukte jeg fritiden på bøker og fotball.

Det måtte en pandemi til. Etter tusenvis av partier mot tilfeldige motstandere på lichess, fristet Offerspill sine nettturneringer med en følelse av litt mer fellelskap om sjakken. Jeg meldte meg inn, og antall timer brukt på nettsjakk økte betraktelig. Det ble mest tap i netturneringene, men også noen seire mot folk med høyere rating, til og med over spillere med tittel! At de hadde halvert tidskontrollen sin og ofte valgte den utradisjonelle bongcloud-åpningen føltes ikke så relevant.

Etter ti tusen partier på nett meldte jeg meg på en ekte sjakkturnering over brettet. Overgangen fra nett til brett var nervepirrende. Kunne jeg slå noen med ekte FIDE-rating over brettet?

Når Offerspill annonserte en hurtigsjakkturnering i Oslo grep jeg muligheten. Endelig skulle jeg få mulighet til å se hvor god jeg var. Basert på påmeldingslisten, med flere uratede og mange med rating rundt 1300, tenkte jeg at dette kunne gå helt greit. Pulsen var høy da jeg føk opp trappene etter å endelig ha funnet inngangen til Oslo schackselskaps lokaler. Ingen optimal oppvarming.

Alltid smilende Jon-Kristian Haarr tok oss nye vel imot, og forklarte kort reglene. Så var vi i gang. Første parti møtte jeg et felles klubbmedlem på omtrent samme alder med over 1500 i rating. Jeg hadde sorte brikker. Før partiet gikk jeg kjapt igjennom mine svar på e4, d4 og c4, og kanskje to-tre trekk til på lichess sin åpningsutforsker. Pulsen var nok høyere enn fatteevnen på dette tidspunktet. For når partiet startet var det meste glemt.

Mine suboptimale, og gjerne passive, åpningstrekk gikk likevel overraskende

bra. Partiet svingte begge veier, men plutselig sto jeg over med en offiser. Om pulsen var høy fra før ble den nå enda høyere. Selv med 5 minutter på klokka tok jeg trekk innen fem sekunder. Og vipps, var offiseren borte i en binding. Adrenalinet gjorde meg likevel ekstra skjerpa, og jeg redda remis!

Dermed var det klart: jeg var offisielt ubeseiret i sjakk! Jeg hadde attpåtil vunnet poeng mot en FIDE-ratet spiller! Kunne dette bli starten på noe stort? I neste parti møtte jeg en annen urated spiller med hvit. Med vinst kunne jeg kanskje nå få æren av å få spille på et av de øverste bordene? Men i dette partiet ble hvite brikker en byrde, ikke en fordel. Å måtte ta initiativ mot en motspiller som åpenbart kunne åpningen jeg valgte litt bedre enn meg, ble tøft. På syv trekk lå jeg klart under, og min motspiller trengte under fem minutter på å sette meg matt. Lærepenger mottatt!

I neste parti møtte jeg en relativt gutt med 1282 i rating med sorte brikker. "Dette burde da gå", tenkte jeg. Gutten var høflig og ønsket meg lykke til før partiet. Gradvis forsvant godfølelsen. Uten hastverk malte min motspiller meg i senk. For hver trekk så jeg stadig flere trusler mot min konge, og stadig færre mot hans. Likevel spilte jeg partiet ut, slik ekspertene sier man skal. Det ekspertene ikke forteller deg, er hvor ydmykende det er å sitte der i tjuetre trekk på hvor dumme trekk man har gjort. Da det endelig ble matt, forsøkte min motspiller å være høflig med meg og sa "Bra spilt!". Dermed var ydmykelsen komplett.

Min posisjon blant de nederste bordene var dermed befestet. Totalt 22 spillere deltok, og jeg bevegde meg aldri høyere enn bord 9. Det ble fem tap på rad, selv etter flere partier hvor jeg sto til vinst. Jo bedre jeg sto, jo mer tid brukte jeg, uten at det hjalp på kvaliteten på trekkene. Men: i siste parti klarte jeg snu trenden, og fikk en seier mot 1300-ratet spiller. Dermed var litt stolthet reddet, til tross for at jeg havnet på 22. plass i turneringen, av 22

spillere.

Så ble min sjakkkarriere et blaff? Var ikke dette bare sløsing av tid? En hurtigsjakkturnering med syv runder tar brottdelen av en søndag og jeg har, som aktiv politiker, ikke veldig mange søndager til disposisjon i løpet av et år. Likevel ga det mersmak. Siden mai har jeg spilt i tre sjakkturneringer til, og det blir flere.

Noe har jeg lært:

1) De (veldig) unge sjakktalentene er ofte underrated, og er veldig høflige. Det er ikke vondt ment, men gjør ekstra vondt.

2) Har man (u)flaks får man møtt en skikkelig god motspiller tidlig i en turnering. Det gir muligheten til å sitte og vente i minutter på at motspilleren skal gjøre et trekk, uten å klare å tenke på annet enn at man ikke forstår hvorfor motspilleren tenker.

3) Sjakkpartier er alltid interessante, og det blir ofte en god gjeng amatørspillere som koser og ergrer oss sammen over våre prestasjoner på de nederste bordene.

Flere hundre tusen spiller sjakk på nett. Hvordan kan flere gjøre reisen fra nett til brett? Det er all grunn til å tro at amatørturneringer kunne hatt hundrevis av deltagere i Oslo. Offerspill arrangerer nå turneringene sine på The Good Knight. Kombinert med at turneringene går over én dag/kveld, og arrangeres relativt hyppig, er trenden positiv. Flere har dukket opp, og terskelen er tydelig lavere for å delta.

På nett spiller man stort sett mot anonyme motspillere, uten noe form for felleskap. Ved å fremheve felleskapet tror jeg mye er gjort. Sjakkseendinger og sjakkspillere bør fremheve at amatørturneringer er en morsom mulighet for å teste seg selv. En egen norsk nettsjakkkrating basert på partier fra de store sjakknettstedene kunne kanskje også gjort reisen kortere, og epostlistene til arrangørene lengre.

For meg er det uansett ikke tvil om at flere bør med. For da får de oppleve noe helt unikt: muligheten til å bryne sine ferdigheter, og innse sine egne begrensninger, mot mennesker i alle aldre.

Tidenes største norske nettsjakkturnering:

TEKST: Asbjørn Steinskog og Maud Rødsmoen

Det lå 100,000 kroner i potten når 16 Twitch-streamere, men relativt ferske sjakkspillere, møttes i turneringen monkaSjakk. De møttes i en dobbel-elimineringsturnering der de var ute etter sitt andre tap. Noen av spillerne var helt ferske, noen av dem hadde spilt litt sjakk på nett fra før, men ingen av dem hadde spilt et rangert parti over brettet før!

Twitch er verdens største streamingtjeneste, der streamere direkte sender at de spiller videospill og lignende. Sjakk har blitt populært på Twitch de siste årene, og både vi i Offerspill og Norges Sjakkforbund har kommentert flere turneringer på Twitch den siste tiden. Selv Magnus Carlsen har dukket opp på streamingtjenesten, der han underholder seerne mens han dunker ut trekk i et forrykende tempo. Nå krysset sjakkmiljøet og Twitch-miljøet veier i det som ble Norges største Twitch-event noensinne!

Denne turneringen står i stor kontrast til det meste av sjakk man får sett på TV, der nivået som regel er skyhøyt.

Ved å arrangere en turnering mellom nybegynnere får vi vist frem bredden i norsk sjakk, på et nivå slik sjakk vanligvis spilles i de fleste av landets kriker og kroker. Her kunne man forvente at den berømte pila ville svinge i alle retninger! Bukker og feiltrekk var regelen heller enn unntaket.

En av deltakerne var skuespiller, komiker og streamer Erlend Mørch, en av de som har spilt litt sjakk på nett fra før. Før turneringen sa han:

– Jeg tror det vil være inspirerende å delta. Jeg tror det vil endre livet mitt for alltid.

– Jeg har et eksemplar av Erlend Loes Doppler, signert av Kjetil Rekdal, fortsetter han.

Han tar sikte på å vinne en god slump av premiepotten. Førsteplassen skulle få hele 40,000 kroner!

– Det er spennende å ha en mulighet til å bli en person som har vunnet mer

penger på sjakk enn de aller fleste sjakkspillere i Norge, sier han.

Spillerne er likevel ikke helt på egenhånd da de skulle begi seg ut på en kamp om en av de største premiepottene i sjakk Norge. Hver spiller ble koblet sammen med en norsk sjakkprofil. Dette er dyktige spillere som har utmerket seg både nasjonalt og internasjonalt. Blant trenerne hadde vi blant andre kjente sjakkspillere som Aryan Tari, Jon Ludvig Hammer, Sheila Barth Stanford og Ellen Hagesæther! I to uker foret trenerne spillerne med så mye kunnskap de klarte, og all trening vil også foregå på Twitch, på hver av spillernes egne kanaler. Trenerne som klarer å føre streameren sin til toppen får 20% av premiepotten, så dette er også en kamp mellom de!

Trener Johan-Sebastian Christiansen var spent på utviklingen til spillerne.

– Er meget spent på utviklingen blant spillerne underveis. Det blir alltid noen som kommer til å overraske, og det blir

FemundSjakken

2.-3. juni 2023

LARS MONSEN
FEMUND LODGE
FEMUNDLODGE.NO

Lynsjakk NGP fredag fra kl. 19.30 (3 min + 2 sek, 9 runder)
Hurtigsjakk NGP lørdag fra kl. 11.00 (20 min + 5 sek, 7 runder)

Det spilles i to grupper,
A, NGP klasse M, 1, 2 (rating 1600 eller mer 1. juli 2022)
B, NGP klasse 3, 4, 5 (rating under 1600 1. juli 2022)

Lørdag kveld: sosialt rundt bålet i storlavvoen, pub til pub, uhøytidelig sjakkspilling.

Spesialpriser på overnatting på Femund Lodge og Femund Nasjonalparkhotell, inkludert sein utsjekk søndag. Bobiler og campingvogner kan booke seg inn hos Båstø Camping. Alt er innen gangavstand, inkludert matbutikk og sportsforretning.

Hvor: Elgå, Engerdal kommune, 4 timers kjøring fra Oslo og Trondheim, 2,5 time fra Elverum, 2 timer fra Røros

Arrangør: Nordstrand Sjakklubb. Påmelding via Turneringsservice, link finnes på www.femundlodge.no

Sett av den første helgen i juni hvert år – om to år er dette en tradisjon, nå kan du være med fra starten! Velkommen til en sosial sjakkhelg ved Femundens bredd!

spennende hvem det blir i år! Jeg håper det blir min makker.

Treningsopplegget ventet han med å forberede til han visste hvem han skulle trene.

– Først må jeg jo bli kjent med sjakkspilleren i den deltageren jeg skal trene. Finne ut hva han eller hun liker, og jobbe etter det! Jeg kommer ikke til å kjøre noe russisk regime, og heller følge den norske skole.

monkaSjakk er et samarbeidsprosjekt mellom Norges Sjakkforbund, Offerspill og Sopra Steria, der finalen vil spilles i Sopra Sterias lokaler. Hver av kampene vil kommenteres av undertegnede og Cathrine Bruvold på Offerspills Twitch-kanal. Spillerne vil også streame kampene på sine egne kanaler. Det kan også hende at Magnus Carlsen plutselig dukker opp på en sending for å snappe opp noen åpningstips.

– Gleder meg til å se om det kan oppstå noen nye åpninger, sier verdensmesteren før turneringen var i gang i desember.

Flere pekte ut to deltakere som favoritter før turneringsstart: Aslak Maurstad (klokkismann) og Erlend Mørch (monstermasten) hadde begge erfaring med nettsjakk fra før. Ekstra spennende ble det at nettopp disse to ble trukket til å møtes i den første runden av turneringen! Det endte med seier til Aslak, som vant etter omspill, mens Erlend gikk på sitt første av to tillatte tap i turneringen.

Det var mange spillere som viste stor fremgang og dedikasjon. Runescape-streamer Tor Einar (toreinar) imponerte stadig kommentatorene Asbjørn, Cathrine Bruvold og selveste verdensmesteren med sitt gode spill. Treneren hans GM Jon Ludvig Hammer hadde åpenbart satt streameren på en tung tre-

ningsplan, som ga resultater!

Den store finalen ble til slutt spilt i Sopra Sterias lokaler, og etter å ha kjempet seg gjennom hele taper-bracketen var det Erlend som skulle møte en ubeseiret Aslak i finalen. Og ubeseiret forble han, for han vant finalen på overlegent vis 3-0, og kunne ermed ta med seg 40 000kr i premie!

- Med coaching fra Aryan Tari har jeg øvd 5+ timer hver dag den siste måneden, og til slutt sto finaleoppjøret mot Erlend Mørch. Det var flere ganger det så mørkt ut, spesielt mot Marte som knuste meg fullstendig, før jeg til slutt vant på tid, og hun endte på en solid 3. plass. Takk til alle som har trent, spilt, sett på, og heid på meg de siste ukene, og ikke minst til kjæresten Martine som har måttet se meg med snuta i sjakkbøker i stedet for å se på henne.

Ratingklatrerne

De siste fire månedene har det vært unge, gode spillere som har klatret på ratingslistene, som alle hadde høye ratinger i utgangspunktet! Særlig imponerende er Ben Samuel Groth Skaar som hadde gode resultater i både Oslomeskerskapet og Fagernes International som økte hans rating med mer enn 200 poeng på én måned! *Tall fra norgesratinga.no*

FOTO: Christian Carlsson

September

Martin Holten Fiskaaen
Stavanger SK, f. 2008
Rating: 2118
Endring: +168
Partier: 9

November

Ben Samuel Groth Skaar
Fredriksstad Schackselskap, f. 2007
Rating: 1938
Endring: +234
Partier: 18

Oktober

Sivert Ihlen
Porsgrunn, f. 2006
Rating: 2071
Endring: +152
Partier: 11

Desember

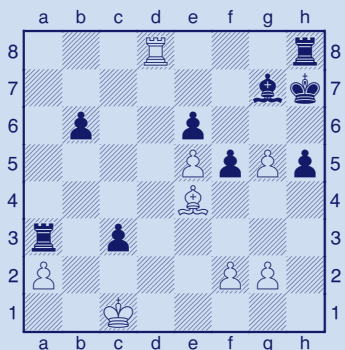
Martin Oksendal
Hell SK, f. 2008
Rating: 2041
Endring: +155
Partier: 14

Grubleoppgaven

TEKST: Maud Rødsmoen

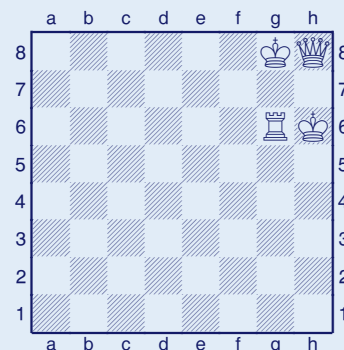
Hvit trekker og setter sjakk-matt i ett trekk!

Hint: Hammer - Carlsen

Fasit på grubleoppgave NSB nr 2 2022:

Oppgaven gikk ut på å fargelegge brikkene (med hvit eller svart) slik at en lovlig stilling.

De to kongene må såklart være ulike farger, og både tårnet og dronningen sier sjakk på begge disse kongene. Dronningen og tårnet må derfor tilhøre samme farge, ellers ville begge kongene vært i sjakk samtidig! Man kan da innse at dronningen på h8 har havnet der gjennom en forvandling, ved at en bonde på g7 tok noe på h8 og ble til en dronning. Dronningen må derfor være hvit (fordi den ble forvandlet på svarts banehalvdel) og kongen på g8 er dermed også svart, tårnet og kongen på 6. raden er hvite.

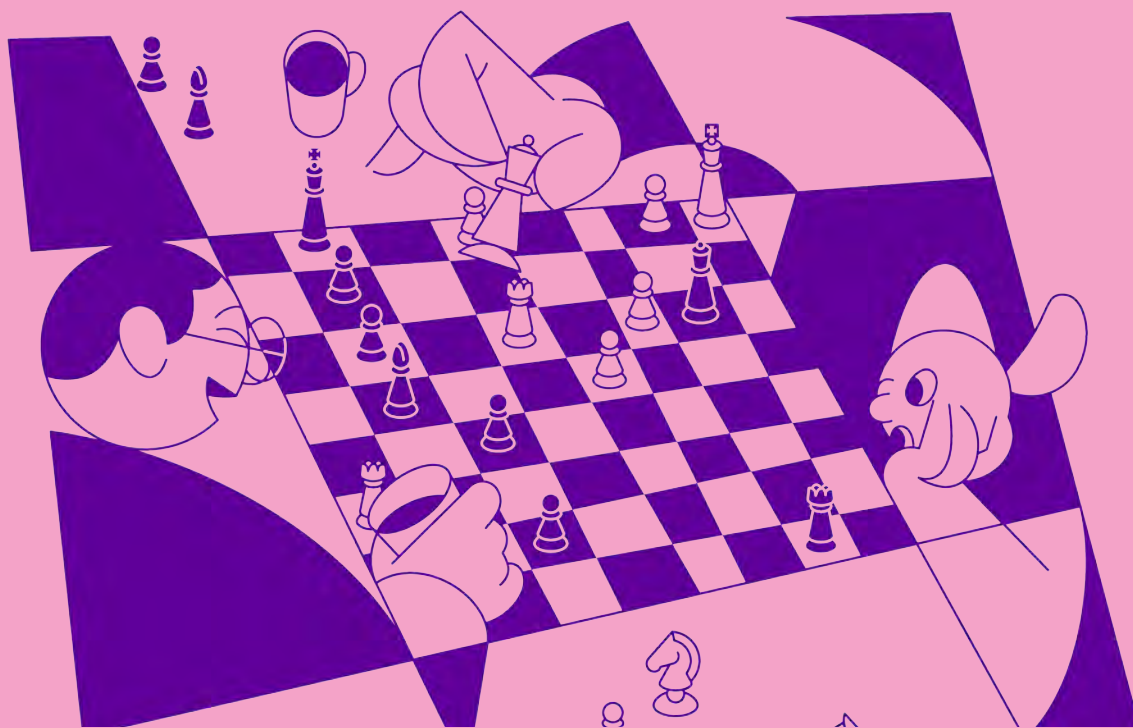
Fasit for Sjakkquiz side 22:

1. Anders Nilsson Aure. 1. poeng
2. 2009. 1. poeng
3. Jose Capablanca. 1. poeng
4. USA – da har 14 på topplista per november. 1. poeng
5. Ju Wenjun – har vært det siden 2018. 1. poeng
6. Evgeny Romanov. 1. poeng
7. OSS og Hell (de slo Sotra og Bodø i kvalifiseringen). 0,5 poeng per riktig. Totalt 1. poeng
8. 1Db8+ Sxb8 2. Td8#. 1 poeng
9. Operamatten. 1 poeng
10. Morphy vs Greve Karl og Hertug Isouard. Morphy og mot to adelige/en greve og en hertug er godkjent. 0,5 poeng for hvit 0,5 poeng for sort.

1 poeng per spørsmål. Totalt 10 poeng.

FØRSTERADEN

Prøv deg i en sjakkturnering

Utover våren er det masse sjakkturneringer på gang! Er du sugen på å spille litt sjakk, kan du delta i noen av turneringene under.

Turneringene som heter BGP er en del av Barnas Grand Prix-serien, som du kan lese mer om på bgp.barnesjakk.no. Se sjakk.no/aktiviteter for oppdatert kalender.

21.01

Dragulf BGP
Astro-Konge
Bærum

INFO: Olga Dolzhykova
MAIL: olga@stormester.no

21.01

Molde BGP
Januar 2023
Molde

INFO: Tor Wetle Hoem
TLF: wetle6@hotmail.com

27.-29.01

Unge Mestre-festivalen

Bergen

INFO: Ole Valaker
MAIL: ole.valaker@gmail.com

28.-29.01

Trygve Waage Cup
Oslo

INFO: Arne-Birger Lund
MAIL: arnebirgerlund@gmail.com

10.-12.02

NM for jenter 2023
Hamar

INFO: Trond Nerland
TLF: 916 17 427

18.-19.03

Oslomesterskapet for skolelag 2023
Oslo

INFO: Arne-Birger Lund
MAIL: arnebirgerlund@gmail.com

Førsteraden

Et medlemsblad for Ungdommens Sjakkforbund
www.sjakk.no

Postadresse

USF, Bentsebrugata 20,
0476 Oslo

Besøksadresse

Sandakerveien 24C,
Inngang D8

E-post

forsteraden.usf@gmail.com

Redaktør

Emina Alija H. Handanagic

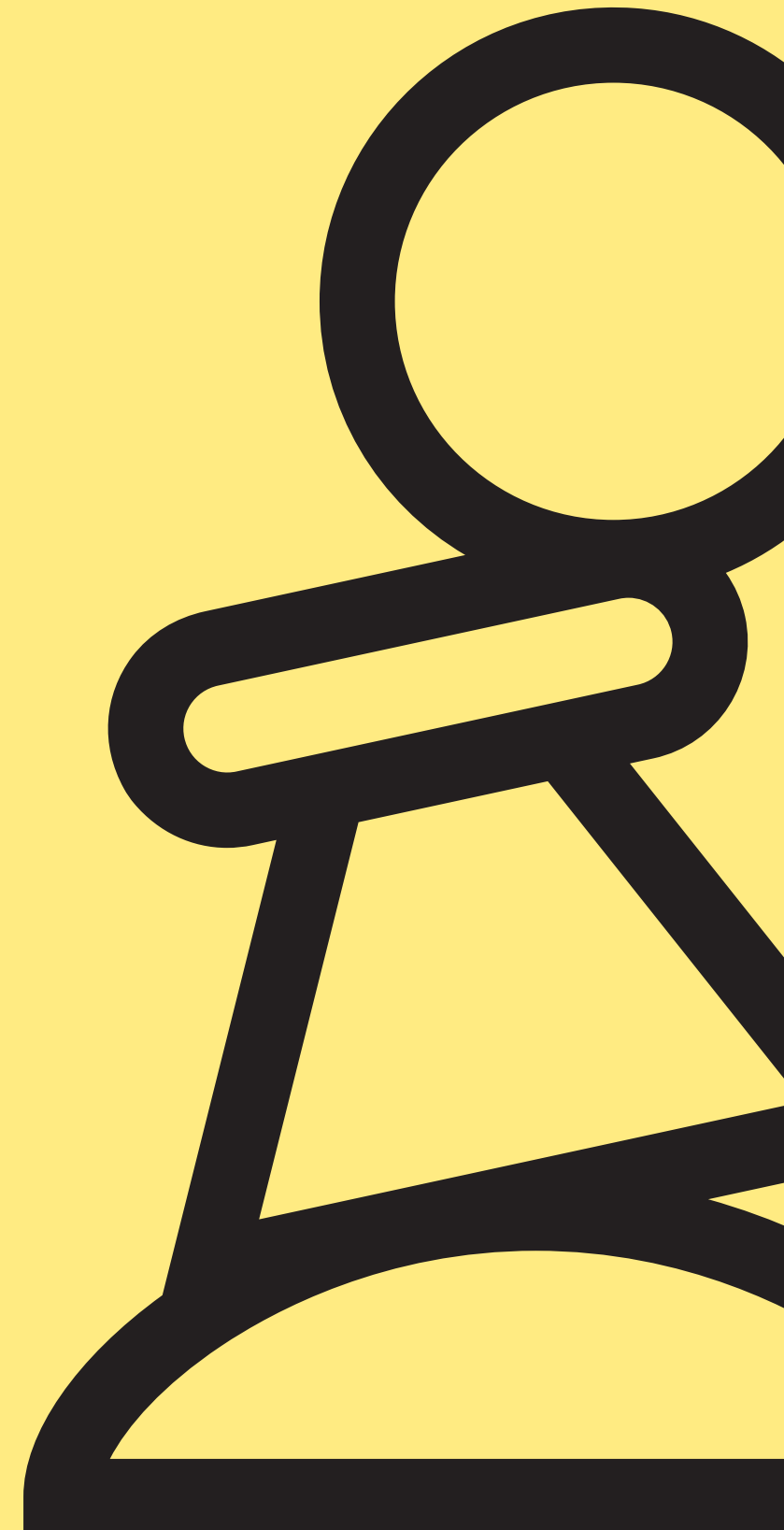
Trykk

Bodoni AS

Forside:

Emina Alija H. Handanagic

Bilder og tekst av redaksjonen
der ikke annet er oppgitt.

NM for ungdom 2022

Kanskje den største turneringen for unge i Norge er tilbake igjen, denne gangen i Molde! Nesten 250 spillere i alle aldre samlet seg både for å kose seg med sjakk, men også for å måle seg mot resten av landet.

Ja, det ble norgesmesterskap i sjakk for ungdom igjen, i år også! I år var det Molde Sjakklubb som hadde tatt ansvaret for å arrangere kanskje det største høydepunktet for unge sjakkspillere i løpet av året. Og det ble litt av en sjakkfest, både på og utenfor brettet!

Terningkast seks - godt vær og god stemning!

Alle spillerne som kom til Molde denne helga ble møtt med nydelig vær og fullt hus. Seilet, hotellet som var hjemmet for alle denne helgen, var faktisk helt fullt. Det finnes ikke noe bedre utgangspunkt. Og det var ikke noe å si på

opplegget heller! Det hele åpnet med sang fra Ragnhild Barra Wisløff og Ole Foss. Musikerne fremførte en original sang om det å være sjakkspiller, og ønsket om å bli det.

Om NM for ungdom 2022

Arrangert i Molde fra 18.-20. november.

Spillerne ble sortert i åtte grupper etter alder. Det ble spilt sju runder i de fire eldste gruppene (1996-2009), og ni

i de fire yngste (2010-).

De første to (eldre grupper)/ fire (yngre grupper) partiene var hurtigsjakk (15+5), og resten var langsjakk (90+30 eller 60+30).

Premier til alle deltakere. Inngravering med klasse og resultat til topp seks.

Tanker og ord

Tor Wetle Wetlesen Hoem, leder i Molde SK, kunne si seg for nøyd med en god turnering etter tre dager med konstant jobbing. Det ble satt inn ekstra tiltak for å passe på at turneringen ble så god så mulig.

Fokus på juks!

En ting som det ble satt spesielt fokus på under NM i år var juks i sjakk. Det ble passet ekstra på at spillere ikke skulle jukse med ting som telefon, eller det å spørre andre.

Leder for Molde SK forteller at disse tiltakene mot juks gjorde det litt vanskeligere å arrangere turneringen, men det er viktig! Husk, rettferdig sjakk er god sjakk!

Det er kanskje første gang de har arrangert NM for ungdom, men Molde har hatt store arrangement før også: "Sist det var NM her, var Landsturneringen i 2004, der også Magnus Carlsen spilte", forteller Hoem. Turneringer var ikke uten utfordringer.

Hoem ramser opp, "Noe oppussing på hotellet, tiltak mot juks, tiltak mot forstyrrelser, intenst program og ulike tider for rundestart i en sal var noen av problemene.". Dette satte likevel ikke en stopper for en utrolig turnering!

Emina kommenterer!

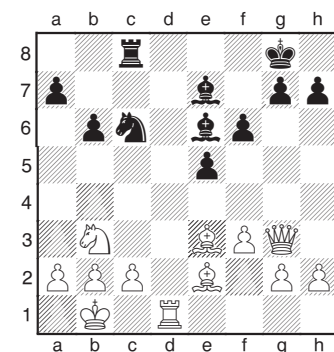
Nå skal vi se litt på det som er viktigst i en sjakkturneringen, nemlig sjakken! Vi er så heldige å ha så mange talentfulle sjakkspillere i Norge, og det virker som om alle bare blir enda bedre i de store turneringene. Her skal vi ta en titt på ett parti som viser god gammel angrepssjakk. Det er tid for "Emina kommenterer"!

Mesterklasse i angrep!

NM for ungdom 2022, 4. runde

○ Thomas Nissen Hellerud

● Evsuld Myagmarsuren

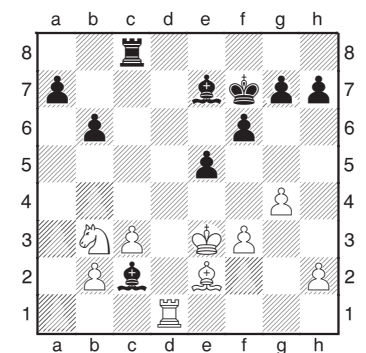
Se dette sluttspillet mellom gullvinneren i sin klasse;

Myagmarsuren og Hellerud. Det ser kanskje veldig jevnt ut, men for svart nå er det en ide å forsøke å bryte inn i hvits stilling. Både løperne, tårnet og springerne står klare rettet mot dronningfløyen. Et alternativ her er Lf5 som setter press på c-bonden til hvit, men Myagmarsuren velger her det beste trekket, Sb4. Dette trekket setter gaffel på a- og c-bøndene

Det beste trekket for hvit nå er å sette tårnet på d2 for å beskytte c-bonden, men hvit spiller 20...c3, som ved første øyekast kanskje ser ut som et godt trekk (jager bort springeren og fjerner presset), men går glipp av den umiddelbare trusselen til svart med 20...Lf5+. Svart sier sjakk, og hvit skjønner nå at de kommer til å miste en bonde uansett hva de gjør.

Videre går det 21. Kc1 Sxa2+ 22. Kd2 Sb4 23. Ke1 Sc2+ (gaffel på konge og løper) 24. Kf2 Kf7 25. g4 Sxe3 26. Kxe3 Lc2. Svart har tatt fullstendig kontroll over partiet, og har klart å gjøre feil av motstanderen til store muligheter. Nå står hvit med en konge i friluft uten mange gjemsteder, mens svart konstant har fordelen av en god bondestilling på kongefløyen, og truer med å bryte inn

i hvits stilling ytterligere. For å redde sin truede springer spiller hvit 27. Sd2. Dette kommer til å vise seg å være en stor feil.

Dette åpner nemlig opp for løperen. Svart sine bønder på kongefløyen holder den hvite kongen fullstendig ute fra den øvre delen av brettet, og med Sd2 har hvit sperret sitt eneste mulige fluktfelt. Og svart gjør ingen feil her heller, og finner det riktige trekket som vinner han partiet. 27...Le5#.

Myagmarsuren viser klasse med ordentlig aggressiv angrepssjakk, som utnytter hver eneste feil til motstanderen.

0-1.

Norgesmestere i sjakk (ungdom) 2022

Gruppe U26 (f. 96-02)

1	GM Johan-Sebastian Christiansen	Molde SKU	7.0	7.0
(8 deltakere totalt)				

Gruppe A (f. 03-05)

1	Mathias Lind Schouten	Tromsø SKU	5.5	7.0
(17 deltakere totalt)				

Gruppe B (f. 06-07)

1	Saad Abobaker Elmi	Bærum SU	6.0	7.0
(25 deltakere totalt)				

Gruppe C (f. 08-09)

1	FM Aksel Bu Kvaløy	Stavanger SKU	6.0	7.0
(45 deltakere totalt)				

Gruppe D (f. 10)

1	Evsuld Myagmarsuren	Grenland USK	8.0	9.0
(36 deltakere totalt)				

Gruppe E (f. 11)

1	David Myrseth Nilsen	Nordstrand SKU	7.5	9.0
(34 deltakere totalt)				

Gruppe F (f. 12)

1	Eivind Jiabao Ji	Hell SKU	9.0	9.0
(31 deltakere totalt)				

Gruppe G (f. 03-05)

1	Noah Jullum Amundsen	Grenland USK	7.5	9.0
(52 deltakere totalt)				

...og resten!

Du ser kanskje at vi ikke har de tre beste i hver gruppe som vi pleier. Dette er fordi det var mange gode spillere, men ikke like mye plass på sidene i Førsteraden.

For å se resten av de kjempegode sjakkspillerne, og mange av partiene er kan du gå inn på <http://turneringservice.sjakkklubb.no/standings.aspx?TID=NMfor-ungdom2022-MoldeSjakkklubb>.

← Gruppe A
Foto: Molde FK

Gruppe C →
Foto: Molde FK

← Gruppe D
Foto: Molde FK

Gruppe E →
Foto: Molde FK

← Gruppe F
Foto: Molde FK

Gruppe G →
Foto: Molde FK

Alt kommer til en ende, men vi hadde det gøy!

Ja, så måtte også denne turneringen ta slutt. Et stort NM, med masse deltakere, besøkende og gøy, over for denne gang. Sjakken står så klart i sentrum av turneringen, men noe av det aller beste med slike mesterskap er alle de rundt sjakken.

Det er de utrolig gode spillerne, både store stjerner som GM Johan-Sebastian Christiansen, samt nye fjes som deltar for første gang. Det er arrangørene som fikser aktivi-

teter, dommerne, både lokale, samt de som reiser land og strand for å dømme turneringer.

Ja, det er slik Hoem sier: "Vi var mest imponert over alle foreldrene, laglederne og ikke minst alle de flotte deltakerne fra land og strand som tok turen til vår lille by, uten disse, intet NM."

Og det beste med NM er kanskje de man møter som man kan diskutere sjakk med på en måte man kanskje

ikke kan med familie og venner hjemme. Prøv deg hos sjakkklubben der du bor, og kanskje sleng deg på til neste NM! Ja, kanskje blir du med på Rosecup i pinsen hos Molde SK?

Og jeg ønsker alle deltakere et godt gjennomført mesterskap, uansett hvor du havnet. Jeg håper du kanskje lærte noe nytt eller traff en ny venn, fordi ingenting er mer verdifullt enn det!

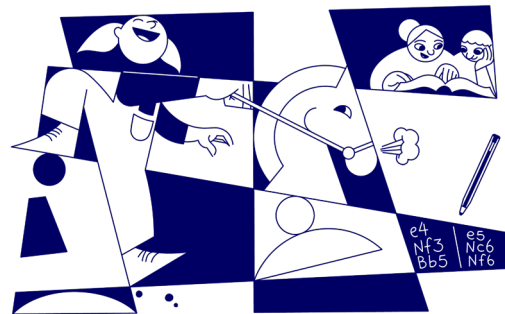

Sjakkgøy!

Finn veien

Jeg spiller et parti og starter med svarte brikker. Partiet starter med at motstanderen min spiller e-bonden til e4. I mitt femte trekk kommer jeg til å sette sjakkmatt ved at springeren min tar tårnet til svart.

Hvilke trekk har vi spilt for å komme fram til denne situasjonen, og hva var matt-trekket?

Klarer du å finne veien jeg tok for å få sette hvit i matt?

Hint: Det er ikke nødvendigvis de beste trekkene som blir tatt.

To kjappe

Her kommer to fine sjakkvitser som du kan fortelle videre!

1:

"Driver du med sport?"
 "Ja, jeg spiller sjakk."
 "Blir du sliten av det da?"
 "Ja, jeg blir helt matt."

2:

Ikke for å skryte, men jeg slo en komplisert maskin i sjakk i dag...

...ja, gressklipperen hadde ikke en sjanse mot meg!

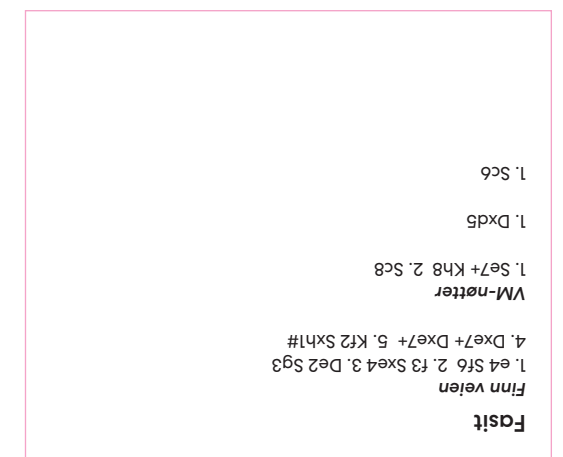
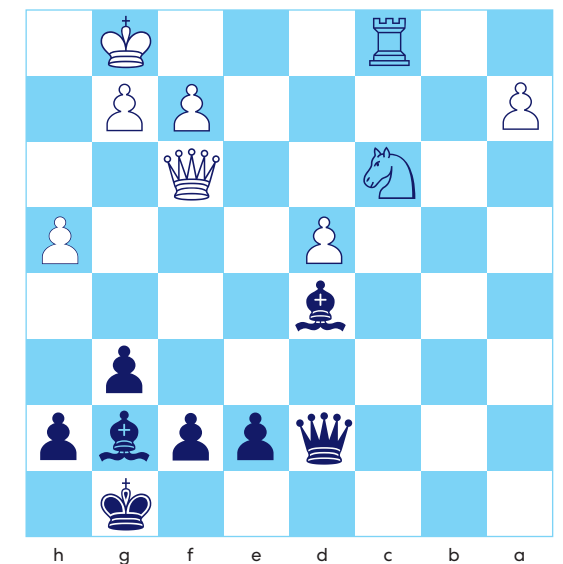

VM-nøtter

Nå kommer tre sjakknøtter basert på parti som ble spilt i enten hurtigsjakk-VM eller lynsjakk-VM i år. Her gjelder det å finne det trekket som skaper en betydelig fordel. Se hva du får til!

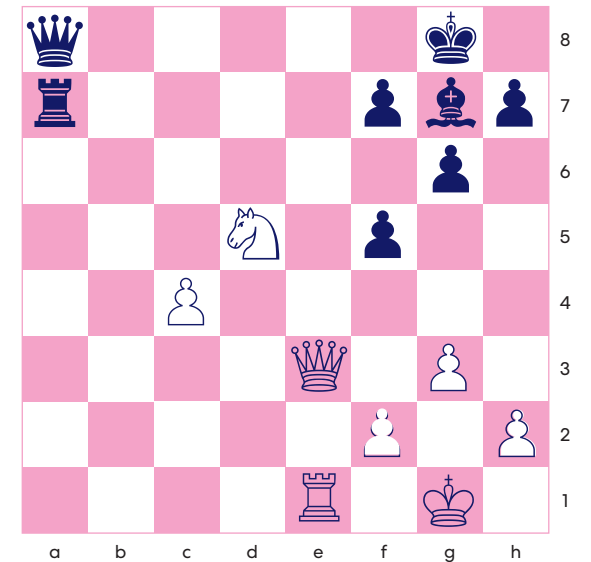
2. Yu vs Ivic (29.12.22)

Hvit er i trekket, og får en stor fordel på ett trekk.

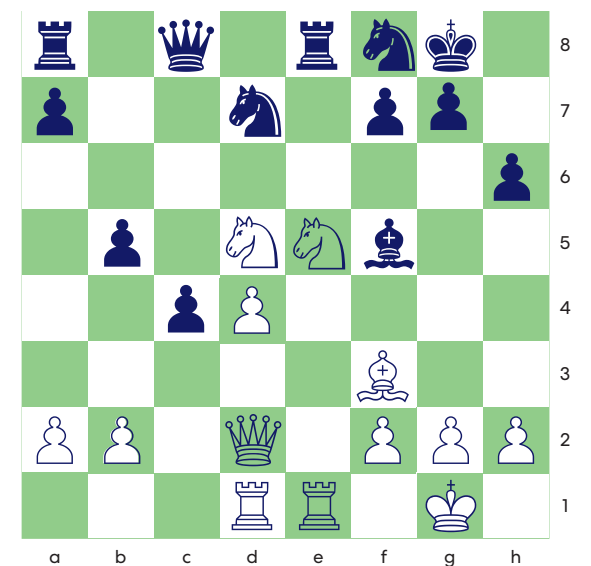
1. Saduakassova vs Goryachkina (28.12.22)

Hvit er i trekket, skaper en fordel på to trekk.

3. Assaubayeva vs Dzagnidze (30.12.22)

Hvit er i trekket, og skal få en vinnende stilling på ett trekk - *tenk gaffel!*

↑ Magnus Carlsen på åpningsseremoni
Foto: Twitter - Magnus Carlsen

Evig mester! - gull nr. 14 & 15

Det var ikke til å unngå. Magnus Carlsen er verdensmester igjen, for femtende gang. Han står med gull i både klassisk sjakk, hurtig-sjakk og lynsjakk for tredje gang i karrieren. Nå skal vi se litt på veien som tok han dit, og noen andre gøyale hendelser under turneringen.

Info og historie

VM er tilbake igjen, og det er ingenting som slår timesvis med sjakk når snøen daler ned der ute. Turneringen startet som alltid i den siste uken av året der tre dager var satt av til hurtigsjakk (26.-28. desember), og to dager til lynsjakk (29.-30. desember).

I den åpne klassen var det 13 runder med hurtigsjakk og 21 runder med lynsjakk. I kvinneklassen var det 11 runder med hurtigsjakk og deretter 17 runder med lynsjakk som avgjorde mesteren. Tidskontrollen var 15+10 i hurtigsjakk, og 3+2 i lyn.

Hvis det ble uavgjort etter alle rundene kom det til å bli omkamp.

Dette mesterskapet ble spilt i Almaty, hovedstaden i Kasakhstan, et stort land omtrent midt i Asia med grenser mot Russland over dem og Kina til høyre. Kasakhstan har en lang sjakkhistorie, men er i dag spesielt sterke på kvinnesiden med tre spillere i topp 35 etter rating. Landet arrangerte også VM i hurtig- og lynsjakk i 2012.

For Magnus var VM dette året en sjanse til å ta tilbake de to VM-gullene han hadde mistet i 2021. Dette var kanskje også den siste sjansen han hadde til å ha gull i alle tre tidsdisipliner samtidig, siden han ikke spiller VM i langsjakk i 2023.

Det var altså en del som sto på spill, både ære, og så klart penger.

VM i hurtigsjakk 2022 - dag 1

Den første dagen i hurtigsjakk-VM er den lengste, da spillerne skal gjennom fem parti i løpet av dagen. Vi er litt vant med at Magnus starter forsiktig, og sliter ofte litt den første dagen i et VM, men ikke denne gangen.

I år startet han med hele 4.5/5, med kun ett remis i siste parti mot indiske Arjun Erigaisi. Han sto derimot ikke alene i toppen, da det var tre andre spillere som også hadde 4.5 poeng.

Det mest spennende partiet i løpet av denne dagen var i den fjerde runden mellom Carlsen og Nodirbek Abdusattorov, en 18-åring fra Usbekistan som slo Magnus i den samme turneringen året før og sto igjen som regjerende mester i hurtigsjakk. Denne gangen var Carlsen for sterk, og slo den unge gutten.

På kvinnesiden hadde norske Monika Machlik en spennende seier i første runde mot WGM Teodora Injac fra Serbia, men endte med 1/4. GM Aryan Tari og GM Johan-Sebastian Christiansen endte dagen med to poeng hver, mens IM Benjamin Haldorsen sto igjen med 0.5/5.

En dag over, fire igjen.

Magnus Carlsen slår regjerende hurtigsjakk-mester Nodirbek Abdusattorov.
Foto: Lennart Ootes, FIDE

VM i hurtigsjakk 2022 - dag 2

Denne dagen var også god for Magnus. Han slo til med seier i det første og siste partiet for dagen, og spilte til remis i 2. og 3. runde. Mange remiser hos de andre store spillerne gjorde at han kunne avslutte dagen alene på topp med 7.5/9 poeng.

På denne dagen var det to unge overraskende spillere som plutselig sprang opp i gullkonkurransen. I åpen klasse var det 18 år gamle stormester Vincent Keymer fra Tyskland som slo både Fabiano Caruana (sølvmedalje i hurtigsjakk-VM fra 2014) og Erigaisi som klarte uavgjort mot Carlsen på forrige dag. På kvinnesiden var det indiske Savitha Shri som overrasket. Den 15 år gamle Shri vant alle fire av sine partier denne dagen og gikk inn i delt ledelse på slutten av dagen med 6.5/8.

Resten av de norske spillerne hadde hatt en vanskelig turnering så langt. Best lå Aryan Tari med 4/9, så kom Johan-Sebastian Christiansen og Benjamin Haldorsen med 3 poeng.

Vincent Keymer
Foto: Anna Shtourman, FIDE

VM i hurtigsjakk 2022

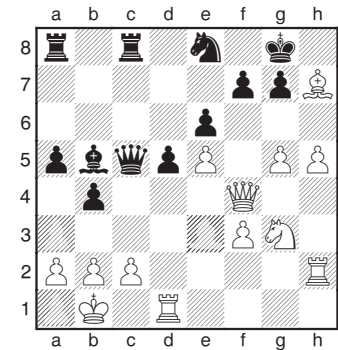
- dag 3

Siste dag med hurtigsjakk var en spennende dag. Magnus fikk en perfekt start på dagen med seier over gårsdagens overraskelse, tyske Keymer. Carlsen vant med fem bønder mot ungguttens fire i et tårnsluttspill, og sa etter turneringen at dette var det partiet i turneringen han var mest fornøyd med.

I sitt andre parti klarte Magnus å å kaste bort en jevn stilling og endte opp i et tapende sluttspill en springer under.

Tredje runde ga en kjapp remis mot Caruana før han virkelig slo til med knusende seier med hvite brikker mot iranske Parham Maghsoodloo i siste runde.

Parham, en spiller som nesten aldri spiller for remis, gjorde at det ble en åpen og spennende stilling. Så klarer Magnus å bryte gjennom.

25. Lxh7+! er trekket som feier iraneren av brettet. Etter 25...Kxh7 26. g6+! fxf6 27. Df7 g5 28. h6 så er det umulig for kongen å rømme, og Parham gir seg.

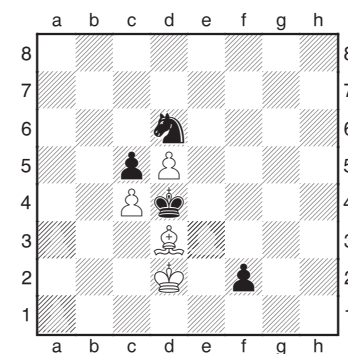
← Verdensmester i åpen klasse
Magnus Carlsen og verdensmester i kvinneklassen Bibisara Assaubayeva.

Foto: Maria Emelianova, Chess.com

Etter Carlsen vant sitt siste parti var han avhengig av at russiske Artemiev og tyske Keymer ikke skulle vinne sine parti for å slippe omspill for gullet.

Artemiev måtte se seg slått av Fabiano Caruana i den siste runden med tårnbytter som førte til et angrep på svarts konge. En er ute, en igjen.

Mer dramatisk derimot, var kampen mellom Vincent Keymer og franske Maxime Vachier Lagrave. Keymer presset frem med svarte brikker og etter 51 trekk sto han til seier, men så kom et tabbetrekk.

52...f2? lar vinsten forsvinne. 53. Lf1 Sxc4+ 54. Ke2 Kxd5 55. Kxf2, og den hvite løperen og kongen kommer i tide for å stoppe den siste svarte bonden. Partiet endte med remis.

Da hadde Magnus Carlsen tatt tilbake gullet sitt med 10/13 over tre dager. Keymer som så vidt glapp en sjanse for omspill endte med sølv, og Caruana endte opp med bronse, begge bare et halvt poeng bak Magnus.

For resten av de norske ble det en litt sur turnering. Resultatet ble Tari på 113. plass (6/13), Christiansen på 134. plass (5.5/13) og Haldorsen på 151. plass (5/13). Monika Malchik endte turneringen med 3.5/11, og endte på 88. plass av 90 deltagere. Men VM er ikke over enda!

↑ Magnus vinner VM i hurtigsjakk 2022.

Foto: Lennart Ootes, FIDE

VM i lynsjakk 2022 - dag 1

Så var det lyn da. Her var det en konkurrent som var spesielt farlig for Magnus, nemlig amerikanske Hikaru Nakamura som er kjent som lynspesialist. Nakamura hadde kun vunnet to partier under hurtigsjakken, men det påvirket ikke lynsjakken i det hele tatt.

Denne dagen var en lang dag med 11 partier, og Magnus fikk ikke akkurat en myk start på dagen. To og et halvt minutt etter partiet startet sprang han inn med joggebukse og hettejakke. Ja, han hadde bare 30 sekunder igjen når han satt seg ved brettet. Trafikktrøbbel gjorde at mesteren kom sent, men det hindret ikke han fra å slå Vladislav Kovalev.

Hele opplegget skapte en diskusjon om klesreglene spillerene må

følge under turneringen. Spillerne må nemlig ha på seg formelle klær med nøytrale/mørke farger. Man kan bli straffet om man følger disse reglene, noe mange av spillerne var misfornøyd med...hva tenker du?

Magnus kom seg gjennom dagen og avsluttet med 9/11 på delt andre plass bak Nakamura i ledelsen med 10 poeng.

Av de norske spillerne avsluttet Tari med 7/11, Christiansen ett poeng bak med 6/11, og Haldorsen fikk fire poeng.

Machlik ble den første norske kvinnen noensinne til å vinne et parti i VM i lynsjakk, og avsluttet dagen med tre poeng.

Fire dager over, en igjen.

VM i lynsjakk 2022 - dag 2

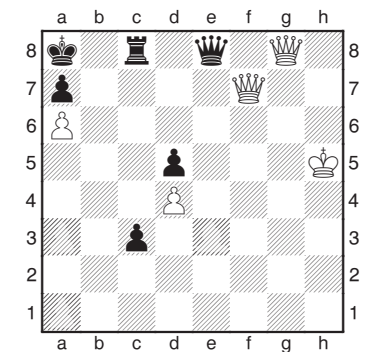
Den siste dagen av VM hadde kommet, og det var på tide for Magnus å skru på motoren.

Han startet dagen med to seire, og fikk dratt seg oppover tabellen. Et tap på tid mot Jan Nepomnjasitsjij var dårlige nyheter, men ikke krise, da også mange av de i toppen også hadde møtt sitt første tap.

Deretter fortsatte Magnus å dra inn seiere, og klarte å beholde ledelsen etter et tap mot Alexey Serana.

Det er spesielt hans andre parti mot Richard Rapport som var gøy. Et intenst lynparti hvor begge sto til vinst, og begge gjorde store feil. På et tidspunkt var det fem dronninger på brettet.

Rapport med svarte brikker spilte på et tidspunkt 65... De8, noe som åpnet for dette utrolige trekket!

66. g8=D!. Magnus får forvandlet bonden sin, og prøver å lure Rapport til å ta dronningen hans. Trikket videre er 66...Dxg8 67. Db7#!. Partiet er over og Carlsen vinner.

Carlsen vinner også de to siste partiene for dagen, og tar med det gullet med 16/21. Tari ender positivt på 62. plass (11.5/21), Christiansen ender på 109. plass (10/21) og Haldorsen ender på 160. plass (8/21). Malchik ender med 6.5/17, på 83. plass.

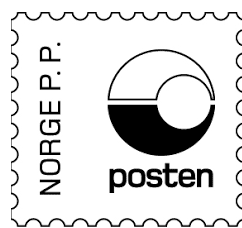
Gratulerer Magnus, og bra jobba alle sammen!

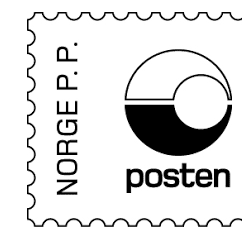
Podium for VM i lynsjakk 2022 ↑

Foto: Lennart Ootes, FIDE

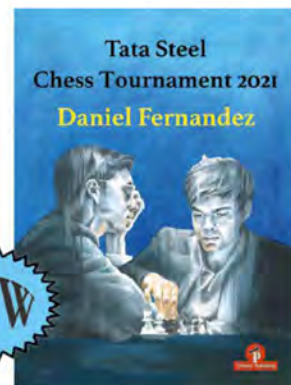
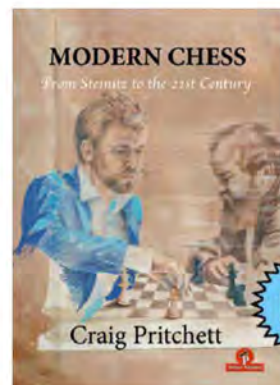
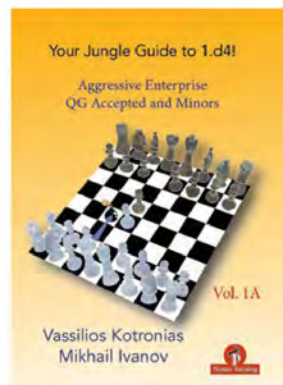

Returadresse:
Norges Sjakkforbund
Bentsebrugata 20
0476 Oslo

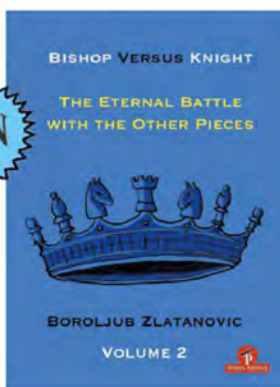
Returadresse:
Norges Sjakkforbund
Bentsebrugata 20
0476 Oslo

NEW

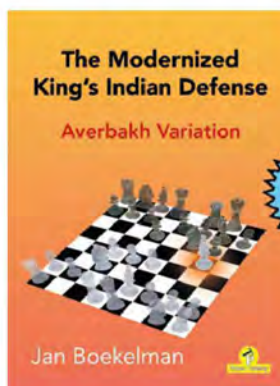

www.thinkerspublishing.com

NEW

New Publications Now Available

NEW

Velkommen til Norges største sjakkfest!

Sjakkklubben Stjernen feirer 100 år og inviterer til en uke med sjakkfest i hovedstadens hule, selveste Vallhall!

Velkommen til Landsturneringen 2023 i Oslo, 30. juni til 8. juli 2023 i Oslos største innendørs arena, sentralt på Helsfyr i Oslo.

Alle klasser utenom eliteklassen starter 1. juli.

Scandic Helsfyr tilbyr rimelige overnattingspakker og ligger 3 minutters gange unna Vallhall.

Vi arrangerer også sideturneringer gjennom hele sjakkfesten: NM i lynsjakk, kafesjakkturneringer, sjakk, pratelagsjakk, fischersjakk, laglyn m.m.

All info om program, overnatting mm. finnes på nettsiden. Velkommen til sjakkfest i Oslo!

SJAKK
OSLO 2023

Vi trives best i Stjerneskin, velkommen inn i Vallhall!

www.nm2023.no

QR-koden tar deg til påmelding i turneringsservice